Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 227 (2211). 27 ПАЙШАНБА СЕНТЯБРЬ 1973 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Менинг беш йиллигим

МИЛЛИОНЛАР МУСОБАҚАСИ

Ассалом, 1976 йил!

— Эшитдингларми, Сотиболди аканинг бригадаси беш йилликни икки ярим йилда бажармоқчи экан?

— Йўғ-э, ҳазиллашаётибсизми? Қурилиш соҳасида беш йилликни тўрт йилда бажариб олишса ҳам катта гап.

Ҳа, биз 1970 йилда беш йиллик планни икки ярим йилда бажариш ҳақида мажбурият олганимизда, баъзи бировлар бунга эришишимизга ишончсизлик билан қарашган эди.

Аммо биз ундай гапларга парво қилмадик. Ўзимизга белгилаб олган йўлимизнинг аниқлиги, юксак мақсадимизга эришиш учун тинмай меҳнат қилишимиз лозимлигини яхши тушунар эдик. Сўз олдикми — бажаришимиз керак! Шунинг учун йил бошиданоқ иш вақтидан унумли фойдаланишга, тезкорлик билан меҳнат қилишга интилдик.

Бригадамизга Сотиболди ака Мирхолдоров раҳбарлик қилади. У тажрибали бинокор. Шаҳримизнинг кўркига — кўрк қўшиб турган жуда кўп бинолар қурилишида қатнашган. Бригадамизнинг барча аъзолари у кишидан кошинкорлик касбини ўрганган. Ўзиям, унга бекорга Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор деган ном берилмаган.

Эсимда, бригадага янги ишга қабул қилинган пайтимда Сотиболди ака менга кошинкорликнинг нозик сирларини эринмай ўргатган эди. Абдулла Ҳожиаҳмедов, Наврўзбой Халилов, Мария Ротанова, Раҳмат Нуриддиновлар ҳам бригадиримизни ҳақли равишда устозим, дея олади. Биз — Сотиболди аканинг кечаги шогирдлари ҳозир бемалол қурувчилар сафига янги қабул қилинганларга касб ўргатаяпмиз.

Бригадамизнинг меҳнатсевар кишилардан ташкил топганлиги, бошқарма ўз вақтида қурилиш материаллари билан таъминлаб туриши натижасида биз доимо ойлик, квартал планларини ошириб бажаряпмиз. Бизда деярли аниқ иш вақти йўқ. Бирорта иш топширилдими, тамом, уни тугатмагунча кўнглимиз ўрнига тушмайди. Шунинг учун ҳам биз аҳдимизга яраша меҳнат қилмоқдамиз.

Ҳал қилувчи йилнинг апрель ойи бизга қувонч келтирди. Биз тўққизинчи беш йиллик планларини кўзлаган вақтимиздан икки ой олдин бажаришга эришдик.

Беш йилликни муддатидан илгари адо этишимизда социалистик мусобақанинг ҳам роли катта бўлди. Бошқармамиздаги Аня Запольская бошлиқ кошинкорлар бригадаси билан мусобақалашган эдик. Бу меҳнат беллашувида ҳам пешқадамлик қилмоқдамиз.

Ўтган давр мобайнида жуда кўп биноларда кошинкорлик ишларини бажардик. ТошДУнинг 13 қаватли маъмурий биноси, В. И. Ленин майдонида бўй чўзиб турган республикамиздаги энг баланд — 20 қаватли маъмурий бино, бош универсал магазини... каби жуда кўп муҳташам бинолардаги чиройли, ранго-ранг товланувчи кошинкорлик ишларини амалга оширдик.

Ҳозир коллективимиз политехника институтининг механика факультети биносида кошинкорлик ишларини олиб бормоқда. Бу ерда 2,5 минг квадрат метр мозаика ишларини бажаришимиз лозим эди. Буни муддатидан илгари адо этиб, яна қўшимча 200 квадрат метр пол қуришга аҳд қилдик.

Бугун

бизлар яна бир довон ошдик. Бригадамиз коллективи 1976 йил май ойини ўз меҳнат календарида қаршилаб олди.

Коллективимизнинг тўққизинчи беш йиллик ичида 10-беш йиллик планларини ҳам бажариш нияти бор.

Х. ИСРОИЛОВ,
«Главташкентстрой» Пардозлаш трести 29-қурилиш бошқармасининг кошинкори, Коммунистик меҳнат зарбдори.

Оширилган мажбурият асосида

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЭЛЕКТРОН-ТЕХНИКА ЗАВОДИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ ЙИЛ БОШИДАН БУЁН ПЛАНГА ҚЎШИМЧА РЕАЛИЗАЦИЯ ҚИЛГАН МАҲСУЛОТЛАРИ БИР НЕЧА МИЛЛИОН СЎМГА ЕТДИ. Илғор коллектив беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йили учун қабул қилган социалистик мажбуриятини бажариб, ҳозир оширилган мажбурият ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббусини шаҳримизда биринчи бўлиб бошлаб берган завод меҳнаткашлари ўзаро социалистик мусобақани кенг авж олдирганликлари туфайли ана шундай ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Завод касаба союз комитети цехлар ўртасида олиб борилаётган социалистик мусобақанинг август ойига якун ясади. Асосий цехлар ўртасида биринчи ўринни С. А. Шунаев бошлиқ 1-цех (цех касаба союз комитетининг раиси Г. И. Филиппенко), иккинчи ўринни — М. В. Александрова бошлиқ 3-цех (цехком раиси В. В. Голубьева), учинчи ўринни — С. Д. Лобачев бошлиқ 8-цех (цехком раиси Е. Иванова) коллективлари эгалладилар.

Ердамчи цехлар ўртасидаги социалистик мусобақада Коммунистик меҳнат коллективи номини шараф билан оқлаб келаётган А. С. Репин бошлиқ 22-цех (цехком раиси Ю. Жестков) ва Г. П. Дьякомов бошлиқ 19-цех (цехком раиси Н. Г. Бабинов) биринчи ва иккинчи ўрин — Ю. А. Ротов бошлиқ 16-цехга (цехком раиси И. С. Шишкин) берилди.

ЕР ОСТИДА 1500 МЕТР

Николай Морозов бошлиқ 1-участка коллективи Тошкент метрополитенининг «Чилонзор» станциясидан Собир Раҳимов номли бекат томонга лаҳм қазишни жадал олиб бормоқда.

Участкада социалистик мусобақа яхши йўлга қўйилган. Бригадалар ўзаро мусобақалашиб меҳнат қилиши натижасида кунлик нормаларини ошириб бажармоқдалар. Меҳнат беллашувида Иван Лисий, Степан Воронин, Александр Зубарев бошлиқ лаҳмчилар илғорлик қилишмоқда.

Яқинда участка коллективи яна бир ғалабани қўлга киритди. Ўнг туннелнинг 500-ҳалқаси монтаж қилинди. Бу ер ости йўлининг беш юзинчи метрини Николай Ситниковнинг лаҳмчилар бригадаси қазишди. Участка коллективи яқиндагина чап туннелга мингинчи ҳалқани ўрнатишган эди.

Ёш ҳунармандларга

Пойтахт метрополитени қурилиши учун келгусида жуда кўп касб эгалари лозим бўлади. Уларни тайёрлаб чиқариш учун ҳунар-техника мактаби керак бўляпти.

«Ташгипрогор» лойиҳа институтида бўлажак ўқув юрти биносининг лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Янги билим юртини Чилонзор массивининг Д-20 кварталида қуриш мўлжалланган.

Янги билим юртининг асосий ўқув корпуси уч қаватли бўлади. Бундан ташқари мажлислар зали, ошхона ва бир неча маъмурий хоналарни ўз ичига оладиган йирик блок ҳам бунёд этилади. Ёшларнинг турли хил касбларни бемалол эгаллаб олишлари учун устахоналар, қурилиш техникаси майдони ҳам ташкил этилади.

Янги мактабда ҳар йили 600 ёш метро қурилишига доир бир неча касбларни эгаллайдиган бўлади.

● *«Ўроқ ва Болға» иттифоқи*

МАШИНА ЭНГ ЯХШИ МЕХАНИЗАТОРГА ТОПШИРИЛДИ

«Ташсельмаш» заводининг йиғув цехида кўп киши қатнашган йиғилиш бўлиб ўтди. Машинасозлар потокдан эндигина чиққан ХН—3,6 маркали пахта териш машинасини Мирзачўлдаги Г. Титов номли совхознинг донгдор механизатори Қувондиқ Абдураззоқовга тантанали суратда топширдилар. Номи ёзилган машинани топшириш тантанасида завод ветерани М. И. Зверинцев Мирзачўлни ўзлаштириш ветеранига ишда муваффақиятлар тилади.

Қувондиқ Абдураззоқов — қўриқ ердаги совхозга биринчилар қаторида келди. У пахтакорларнинг ғўза парвариши соҳасидаги барча ишларни ва айниқса йиғим-теримни тўла механизациялаштириш учун бошланган курашига бошчилик қилди. У пахтани машинада териш соҳасида кўп марта рекорд қўйди. Бу машина унга меҳнат жасоратларини тақдирлаб топширилди.

(УзТАГ).

«Ташсельмаш» заводи машинасозлари пахтакор-механизаторлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатишган.

СУРАТДА: экспериментал цехининг слесари коммунист Алексей Риндин. Сирдарё областидаги М. И. Кичанов номли совхознинг республикага машҳур механизатори Аҳмаджон Валиевга «ХН—3,6» машинасининг хусусиятларини тушунтирмоқда.

Н. Ключнов фотоси, (УзТАГ).

Студентлар ҳиммати

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалиги механизацияси инженерлари институтининг студентлари таълим олиш билан бирга «зангори кема»ларни бошқаришни яхши эгаллаганлар. Улар ўтган йили Сирдарё областининг пахтазорларида меҳнат қилиб, дала меҳнаткашларининг оғирини енгил қилган эдилар.

Механизатор студентлар бу йил ҳам дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам беришга бел боғлашди. Улар Сирдарё областининг 6, 7, 5, 25, 17, 26-совхозларига йўл олдилар. Пахта теримида 200 студент механизатор қатнашмоқда. Улар шу кунга қадар бир неча юз тонна «оқ олтин»ни хирмонга тўкдилар. Ҳар бир механизатор мавсумда 100 тоннадан пахта териб беришга аҳд қилган.

Шу кунларда институтда яна бир механизатор студентларнинг отряди ташкил қилинмоқда. 300 кишидан иборат бу отряд яқин кунларда далаларга чиқиб боради.

МУТАХАССИСЛАР МАКТАБИ

Марказий телеграфга 46-ҳунар-техника билим юртидан бир группа йигит, қизлар келишди. Бўлажак мутахассислар бу ерда назарий билимларини амалда синаб, малака ҳосил қиладилар.

Билим юрти фақат телеграф учунгина эмас, балки, Улуғ Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи учун ҳам малакали ишчи кадрлар тайёрлаб бермоқда. Ўтган йили 300 дан зиёд йигит, қиз ўз касблари бўйича ишга жойлашдилар.

Билим юртида ўқувчиларнинг етарли билим олишлари учун барча шароитлар яратилган. Яқинда бу ерга замонавий телеграф аппаратлари ўрнатилди.

Юксак мукофот илҳомлантиради

Тошкент меҳнаткашлари Ватаннинг юксак мукофоти учун, қадрдон Леонид Брежневнинг республикамиз фаолиятига берган юксак баҳоси учун жонажон Коммунистик партияга ва Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор қилмоқдалар.

ЮҚОРИ КЎРСАТКИЧЛАР БИЛАН

Н. ЖЕЛЕЗНОВ,

Октябрь революцияси номли тепловоз вагон-ремонт заводининг электрослесарлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев республикамизнинг байроғига Халқлар дўстлиги орденини тантанали суратда тақиб қўйди. Ана шу дақиқалар Ўзбекистон меҳнаткашларининг ҳаётида бир умрга унутилмас воқеа бўлиб қолди.

Ватан мукофоти биз ишчиларга умумхалқ ишида янги куч ва қудрат бахш этди. Ҳар бир ишчи, техник, инженер бундан кейин ҳам ўзининг барча билими ва идрокини ишлаб чиқаришга сафарбар этиши учун ҳамма чораларни кўрамиз. Биз ишлаб чиқариш интизомига ҳилоф бўлган ҳар бир фактга муросасиз бўламиз, давлат аҳамиятига эга бўлган меҳнат интизоми масалаларига ҳамиша сезгир муносабатда бўламиз.

Тенг ҳуқуқли республикалар қаторидан муносиб ўрин олган Ўзбекистонимиз ва унинг ишчилар синфи партияга ва унинг ленинчи Марказий Комитетига бўлган меҳр ва муҳаббатини ишлаб чиқаришдаги юқори кўрсаткичлари билан оқлайди.

ТЎҚИМАЧИЛАР ЖАВОБИ

А. ВЕРЗИЛИНА,

тўқимачилик комбинати, 2-тўқув фабрикаси тўқувчиси.

Тўқимачилик комбинатининг меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг Ўзбекистон республикасига Халқлар дўстлиги ордени топширилиши муносабати билан Тошкентда сўзлаган ёрқин нутқини катта қизиқиш билан тингладилар. Бу олий мукофот «Оқ олтин» ўлкаси меҳнаткашларининг мамлакатимиз халқларининг қардошлик иттифоқини мустаҳкамлашдаги қилган хизматларига, уларнинг шавкатли меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Ўзбекистон пахтакорларининг беш йилликнинг ҳал қилувчи учинчи йилида она-Ватанга 4 миллион 850 минг тонна «оқ олтин» армуғон қилиш тўғрисида қабул қилган юксак социалистик мажбуриятлари ҳам бизни қувонтириб юборди.

Тўқимачилик саноатининг ходимлари бўлган бизларнинг қувончимиз чексиздир. Чунки янги ҳосил толаларидан эл-юртимиз учун янги-янги жилоли газламалар тўқиб чиқаришимиз керак.

Мен пахта толасидан сурп тўқиб чиқарадиган нормадаги 24 ўрнига 42 станокка хизмат қилмоқдаман. Кундалик ишимда тез ва унумли меҳнат қилишни ўзимга шиор қилиб олганман. Илгари қабул қилган мажбуриятимни қайта кўриб чиқдим ва беш йиллик шахсий топшириғимни 1974 йил 1 апрелда эмас, балки шу йилнинг охирида бажаришга қарор қилдим. Ўзларининг меҳнатларида эришган ютуқларини ҳисобга олган комбинатнинг бошқа кўпгина ишчилари ҳам имкониятларини қайта кўриб чиқмоқдалар.

Жонажон партиямизнинг тўққизинчи беш йилликнинг учинчи йилини зарбдор меҳнат билан нишонлаш тўғрисидаги чақириғига шундай амалий жавоб берамиз.

ЭКСПЕДИЦИЯДАН ҚАЙТИШДИ

Ўзбекистон олимлари ҳозирги пайтларда камёб бурама шохли эчкиларни кўпайтириш, республикамизда жаҳонда ягона бўлган махсус қўриқхона яратиш борасида тадқиқот ишларини олиб боряптилар. Яқинда Ўзбекистон Фанлар академиясининг зоология ва паразитология институтининг экспедицияси Сурхондарё областига қилган сафаридан қайтиб келди. Унинг қатнашчилари Бойсун тоғларида бундай эчкиларнинг тарқалиш майдонларини аниқладилар. Келгусида ана шу жойда қўриқхона ташкил қилинади. Бу экспедицияга биология фанлари кандидати Ғ. Султонов бошчилик қилди.

Биология фанлари кандидати М. Остапенко бошчилигида олимлар группаси шу кунларда Қизилқумда ишламоқда. Улар паррандалар дунёсининг биологияси ва қушларнинг кўчиб юришини ўрганмоқдалар.

Тонгги газеталарда

★ Югославия Социалистик Федератив Республикасида расмий дўстона визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин кеча махсус самолётда Македония Социалистик Республикасининг пойтахти Скоплега келди.

★ «Қардошларим и з қутловлари» катта сарлавҳаси остида Ўзбекистонга ҳукуматнинг олий мукофоти — Халқлар дўстлиги ордени топширилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советига қардош Қозоғистон, Озарбайжон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетларининг, Олий Совети Президиумларининг ва Министрлар Советларининг табриги эълон қилинган.

ФУТБОЛ

Кеча Москвада бўлиб ўтган СССР ва Чили терма командалари ўртасидаги футбол бўйича жаҳон биринчилиги учун биринчи саралаш матчи 0:0 ҳисобида тугади.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ П. ҚАЮМОВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиуми **қарор қилади:**

Ўртоқ Пўлат Қаюмов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1973 йил 26 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

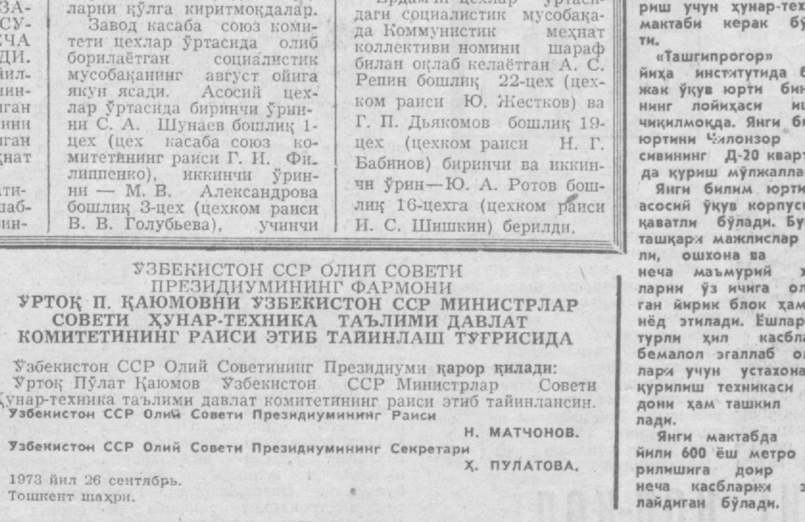

БУГУНГИ ТОШКЕНТ. Саралаш почтамти. М. Нуриддинов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА СУҲБАТ

Совет ва Сурия ёшлари дўстлиги ҳафталигида иштирок этаётган Сурия ёшлари делегациясининг аъзоларини 26 сентябрда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин қабул қилди. У дўстона суҳбат чоғида меҳмонларга Ўзбекистон меҳнаткашлари хўжалик ва маданий қурилишда эришган ютуқлар тўғрисида, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга комсомоллар ва ёшлар қўшаётган ҳисса ҳақида гапириб берди. Совет Иттифоқи пахтакор республикалари партия-хўжалик активининг йиғилиши ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети билан Ўзбекистон ССР Олий Советининг республикага Халқлар дўстлиги ордени топширилишига бағишланган қўшма тантанали мажлисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг сўзлаган нутқи, деди И. Г. Анисимкин, республикамиз ҳаётида катта воқеа бўлди.

(ЎзТАГ).

ДЎСТЛИК—ЁШЛАР БАЙРОҒИ

Совет—Сурия ёшлари дўстлиги ҳафталиги ниҳоясига етди. Якунловчи кун программаси назарий семинар билан бошланди. Бу семинар коммунистик жамият қуриш учун курашда, ёшларнинг империализмга қарши фронтини мустаҳкамлашда совет ёшларининг ролига бағишланди.

26 сентябрь кечқурун Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетида дўстлик ҳафталигининг тантанали ёпилиш маросими бўлиб ўтди. Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов ўз нутқида дўстлик ҳафталиги Совет Иттифоқи билан Сурия ёшлари ўртасида мустаҳкамланиб бораётган муносабатларнинг ёрқин намойишига айланганлигини, ҳар иккала мамлакат ёшлари ўртасидаги ўзаро муносабатларни кучайтиришга ёрдам берганлигини таъкидлаб ўтди.

Мажлис аҳли самимий кутиб олган Сурия ёшлари делегациясининг раҳбари, Сурия революцион ёшлари союзининг вице-президенти Маън Низомиддин нутқ сўзлади. У делегация Ўзбекистонда хушнудлик билан кутиб олинганлиги учун чуқур миннатдорчилик билдириб, дўстлик ҳафталигининг ўтказилиши СССР билан Сурия ўртасидаги дўстона муносабатларни мустаҳкамлашга қўшилган яна бир ҳисса бўлиб хизмат қилади, деди.

Совет ёшлари делегациясининг раҳбари, СССР ёшлар ташкилотлари комитети раисининг ўринбосари В. Н. Ринза ҳам тўпланганлар ҳузурида нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

Қизиқарли лекция

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институтида икки йилдан бери ёш педагоглар университети мунтазам ишлаб турибди. Таниқли профессорлар, ёш ҳамкасбларига бу машғулотларда бой тажрибаларини ўргатиб, қизиқарли лекциялар ўқимоқдалар. Сешанба куни институтнинг клубида иккинчи ўқув йилининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Кечани университет ректори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, профессор, М. П. Постелов очди.

Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, профессор К. А. Зуфаров «Гисталогия кафедрасидаги ўқув ишлари тажрибалари» тўғрисида, философ О. Б. Десятчикова «Ҳозирги биология ва идеологик кураш» деган темада доклад қилишди. Қизиқарли машғулотда 200 га яқин ёш врач-ўқитувчилар қатнашди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

★ ОСЛО. Бу ерда Норвегия Коммунистик партияси правлениесининг пленуми ўз ишини тамомлади.

Пленум Норвегия Компартиясининг 50 йиллиги муносабати билан партиянинг юбилей съездини тайёрлаш билан боғлиқ бўлган масалаларни, партия янги программасининг лойиҳасини муҳокама қилди. Парламент сайловининг натижалари ва социалистик сайлов иттифоқи доирасида сўл кучларнинг бундан буёнги ҳамкорлиги масалалари ҳам кўриб чиқилди.

★ БРАТИСЛАВА. Бу ерда болалар ва ёшлар учун телевизион фильмлар «Дунай соврини» халқаро фестивали очилди. «Болалар ва ёшларнинг ҳаётга прогрессив муносабатда бўлиши учун» шиори остида ўтаётган бу фестивалда 23 мамлакатнинг 65 фильми намойиш қилинади.

★ БРЮССЕЛЬ. Бу ерда бутун мамлакатдаги бошланғич ва ўрта мактабларнинг 130 минг ўқитувчиси ва муаллимлари қисқа муддатли забастовка ўтказдилар. Бу забастовка ўқитувчиларнинг бирлашган фронти чақириғига биноан, ҳукуматнинг маориф ишларига ажратиладиган маблағларни қисқартираётганлигига қарши норозилик белгиси сифатида ўтказилмоқда. Ўқитувчилар шу билан бирга коллектив шартнома шартларини қайтадан кўриб чиқишни ва иш ҳақининг оширилишини ҳам талаб қилмоқдалар.

★ ЖЕНЕВА. Бу ерда стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисидаги Совет-Америка музокаралари яна бошланди. Музокараларда СССР делегациясига СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари В. С. Семенов, АҚШ делегациясига алоҳида топшириқларни бажарувчи элчи А. Жонсон бошчилик қилмоқда.

★ ГАВАНА. Яқинда Чилида бўлиб ўтган қонли тўнтариш чоғида исёнчилар ўлдирган Чили президенти Сальвадор Альенденинг беваси Ортенсия Бусси де Альенде Мексикадан Кубага келди.

Гавана аэропортида уни Куба Революцион ҳукуматининг Бош министри Ф. Кастро, Республика президенти О. Дортикос ҳамда Кубанинг бошқа раҳбарлари ва жамоат арбоблари кутиб олдилар.

КАНАДА. Мамлакат жамоатчилиги йирик монополиялар даромади ўсиб бораётган бир шароитда нарх-навонинг тўхтовсиз ошиб бориши натижасида моддий аҳволи тобора ёмонлашаётган пенсионерларга ва ишсизларга ёрдам бериш учун амалий чоралар кўрилишини талаб қилмоқда.

(Газеталардан).

ОРТИҚЧА КИШИЛАР.
(ТАСС фотохроникаси).

Тошкентдаги «Юлдуз» фирмаси, 2-тикувчилик цехининг прессчиси Никий Жога ва мотористка Роиха опа Мирзокирова ишлаб чиқариш пешқадами бўлиб танилдилар. Ўз мажбуриятларини сидқидиллик билан бажараётган бу меҳнатсеварлар шу кунларда 1974 йил ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар.

СУРАТДА: Никий Жога (чапдан— ўнгга) Роиха опа Мирзокирова ва цех технологи Лазиза Акбарова тикилган эркаклар костюмининг технологик жиҳатдан ишланишини кўздан кечирмоқдалар.

О. Тўхтахўжаев фотоси.

● Партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари

«Ташхимсельмаш» заводи 7-цех партия ташкилоти ўз сафига 26 коммунистни бирлаштирган. Улар ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида доимо бошқаларга ўрнак бўлишмоқда. Маҳсулотнинг сифатини ошириш, иш соатларидан унумли фойдаланиш ва янги меҳнат резервларини ишга солишда цех коммунистлари доимо изланишда. Шунинг учун ҳам цех коллективи корхонанинг кўчма Қизил байроғини йил бошидан буён ўз қўлида сақлаб келмоқда.

Яқинда бўлиб ўтган цех партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишида партия бюроси ва коммунистларнинг иш фаолияти муҳокама қилинди. Доклад юзасидан биринчи бўлиб муҳокамада сўзга чиққан А. Дайнеко, планларнинг бажарилишида коммунистларнинг активлиги тобора ортиб бораётганлигини айтиб ўтди. Бироқ, — деди у ўз нутқида, — цехимизда меҳнат шароити ноқулай аҳволда. Айниқса, қиш яқинлашиб келаётган бир паллада цехимиз иситиш батареялари билан яхши таъминланмаган. Цех биносининг томидан ёғин-сочинда чакка ўтиб, ишнинг боришига салбий таъсир қилмоқда.

Коммунист Р. Бахтиёров цех ўз вақтида керакли деталлар билан таъминланмаслиги натижасида «ОВХ-14» машинасининг қисмларини йиғиш анча чўзилиб кетаётганлиги, ой охирида ҳайбаракаллачиликка йўл қўйилаётганлигини танқид қилди.

Шунингдек, сўзга чиққан коммунистлар орасида В. Конрцев, пайвандловчилар меҳнат қилаётган участка вентиляция қурилмаси билан таъминланмагани оқибатида цехни тутун босиб кетаётганини айтди.

Коммунист В. Бершов эса цехда Л. Казанцева ва Е. Губиналар ташаббуси асосида ишлаётган кўпгина ишчиларнинг иш тажрибасини кенг ёритиб бериш учун «Машиностроитель» деворий газетасининг мунтазам чиқиб туришини таъминлаш ҳақида таклиф киритди.

Йиғилиш охирида цехда йўл қўйилган мавжуд камчиликларни бартараф этиш чоралари белгиланди ва бюро аъзоларининг янги состави сайланди. Шунингдек, цех коммунистлари бутун имкониятларни ишга солиб, йиллик планни 29 декабрда бажариш ва пландан ташқари тўрт минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги арафасида меҳнат вахтасида туриб ишлашга қарор қилишди.

ТАШАББУСКОРЛИКНИ ОШИРАЙЛИК

ҚАРДОШЛАРИМИЗ ҚИЗИҚИШИ

Чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг селекционерлари яратган маккажўхорининг «Ўзбек —100» деган янги нави ҳаётга йўлланма олди. Республикамизнинг ўзида ана шу янги навли маккажўхори 5 минг гектар майдонга экилди.

Туркманистон миришкорлари бу навни эндигина ўзлаштирмоқдалар. Бу ўлкадаги 300 гектар майдонга «Ўзбек — 100» нави экилди.

Маккажўхорининг бу янги нави жанубий Қозоғистонга ҳам кириб борди.

Янги навнинг оммалашиб кетиши тасодифий эмас. У аввалги навларга қараганда гектар бошига тўрт тоннадан қўшимча ҳосил беради.

Қардош республикаларнинг деҳқонларини ўзбек олимлари етиштирган озуқа лавлагининг янги навлари ҳам қизиқтириб қолди. Бу лавлагилар гектар бошига 50—80 тонна қўшимча ҳосил беради.

Тожикистон лавлагикорларининг илтимосига биноан у ерга янги навли лавлагининг юз килограмм уруғлиги жўнатилди.

„Бозордаги ҳангомалар“

„Тошкент оқшоми“да босилгандан кейин

Шу сарлавҳа остида газетанинг 3 август сонида босилган материалда Октябрь колхоз бозоридаги тартибсизликлар, жумладан ички ишлар органларининг ходимлари олиб-сотарларга қарши кескин кураш олиб бормаётгани, шунингдек, дўконларда мева-сабзавот кўпинча йўқлиги, бўлган тақдирда ҳам сифатсизлиги танқид қилинган эди.

Булардан ташқари мақолада Оқлон бозоридаги тартибсизликлар, Сельмаш бозорида чойхона ва ошхонанинг йўқлиги, Қўйлиқ бозорида эса сотувчиларга махсус кийим берилмаётгани кўрсатилган эди.

Колхоз бозорлари бошқармаси бу материал юзасидан редакцияга қуйидаги жавобни йўллади.

«Бозордаги ҳангомалар» мақоласи бошқарма советида шаҳардаги барча бозорларнинг раҳбарлари иштирокида кенг муҳокама этилди. Газета танқиди тўғри деб топилди. Бозорлардаги олибсотарларга қарши кучайтириш мақсадида милиция ходимлари ва бозорлардаги дружиначилар штаби билан ҳамкорликда рейдлар ўтказадиган бўлдилар. Шунингдек, бозор раҳбарларига доимий суратда олиб-сотарлик қиладиган шахсларни аниқлаш ва бу ҳақда милиция органларига хабар қилиш вазифаси топширилди.

Оқлон бозорига мақола босилгандан кейин тўла асфальт ётқизилди, гўшт дўкони очилди ва ахлат солинадиган қутилар ўрнатилди. Ремонт қурилиш бошқармаси билан бозорга қўшимча водопровод йўллари қуриш тўғрисида шартнома тузилди. Бу ишлар шу йилнинг тўртинчи квартали давомида бажарилиши керак.

Бироқ шуни ҳам айтиш керакки, бошқарманинг бир неча бор огоҳлантиришларига қарамай, Ҳамза район ошхоналар тресги Сельмаш бозорида ошхона ва чойхона очишни пайсалга солиб келмоқда. Бунинг оқибатида молини бозорга олиб келган колхозчилар чиндан ҳам қийналмоқдалар.

Бозорлар бошқармасининг буйруғига биноан Оқлон бозорининг контролери М. Азимов вазифасидан четлаштирилиб, фаррошликка туширилди. Октябрь бозорининг кассир-контролери Х. Мирфайзиев ҳам вазифасидан четлаштирилди.

Колхоз бозорлари бошқармаси бозорларнинг колхозлар билан тузган шартномасининг тўла бажарилишини қаттиқ назорат остига олди.

«Бозордаги қаллоблар» мақоласини барча бозорларда муҳокама қилиш юзасидан ҳам кўрсатма берилди.

* * *

Яна бир газета материали «Бозорларни кезганда» сарлавҳаси остида босилиб, унда бозорларда шароит йўқлиги, шу жумладан маҳсулотларни сақлаш бино ва тунашга меҳмонхона йўқлиги кўрсатилган эди.

Бошқармадан олинган жавобда кўрсатилишича, 1974 йилда Чилонзорда 900 ўринга мўлжалланган ёпиқ бозор қурилиши планлаштирилган. Шунингдек, келгуси йили Олой ва Октябрь бозорларида меҳмонхона қурилади. Бозорлар учун янги машиналар ҳам ажратилади.

Ўзтаг хабарлари

„Андижанирмаш“ коллективи ғолиб чиқди

АНДИЖОН. Брянск ирригация машиналари заводининг коллективи билан «Андижанирмаш» заводи коллективи ўртасидаги мусобақанинг бориши якунланди. Бу мусобақада андижонликлар ғолиб чиқдилар. Улар йил бошидан буён графикдан ташқари 166 бульдозер, 25 скрепер ва 40 та пол олиш машиналари тайёрлаб бердилар. Заводда ирригация машиналарининг гидравлик системалари учун мой фильтрлари тайёрлайдиган ярим автомат линия фойдаланишга топширилди. Бу фильтрлар Москва, Брянск ва бошқа шаҳарлардаги машинасозлик заводларига ҳозирдаёқ етказиб берилмоқда.

Район бадиий кенгаши

Тошкент шаҳар Октябрь район партия комитети доимий иш олиб борадиган район бадиий кенгашини тузди. Кенгаш составига архитекторлар, рассомлар, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари кирди. Кенгашнинг вазифаси— турли архитектура —декорация ишлари, кўчалар ва майдонларни байрамларда безатиш планларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлашдан иборат.

Мусобақа кенг қулоч ёзсин

Беш йилликнинг учинчи йили планларини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилаётган социалистик мусобақада Сирдарё ГРЭСи ишчиларининг 96 проценти иштирок этмоқда. 8 участканинг ҳаммаси ва 25 қурилиш-монтаж бригадаси ўз зиммасига оширилган мажбуриятлар олди. Участка, бригаданинг энг яхши прораби, касблар бўйича энг яхши ишчи номини олиш учун меҳнат мусобақаси сингари формалар фойдаланилмоқда. Ҳафталик топшириқларнинг бажарилишини кўрсатувчи «Экран», «Молния» —варақалари мусобақанинг ошкоралигини таъминламоқда. Қурилиш касаба союз комитети қурилишда Злобин методини пропаганда қилмоқда.

Ишлаб чиқаришда маиший хизмат

Ўзбекистоннинг 50 та энг йирик корхонасидан маиший хизмат кўрсатиш ташкил қилинган. Турли устахоналарнинг сайёр бригадалари 230 корхона меҳнатчиларининг буюртмаларини бажо келтирмоқда. Касаба Союзларининг Республика Совети ишчи ва хизматчиларига савдо ва маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқди. Хизмат кўрсатиш доирасини кенгайтиришни, маиший хизмат кўрсатиш ишининг бир мунча қулай режимини кўзда тутувчи моддалар коллектив шартномаларга ҳамда фабрика-завод коллективларининг социал ривожланиш планларига киритилмоқда.

(ЎзТАГ).

● Собир Раҳимов райони тайёргарлигини текширамиз

ҚИШ—СИНОВ ДАВРИ

„Тошкент оқшоми“ ва „Вечерний Ташкент“ рейди

ИССИҚ КУНЛАРНИ КУТИБ...

◆ ҲАР ХИЛ ОБЪЕКТГА ТУРЛИЧА ЕНДОШИШ

◆ РЕМОНТНИ ПУДРАТЧИ ТАШКИЛОТ ОЛИБ БОРГАЧ...

Сентябрнинг иссиқ кунлари. Осмон булутсиз. Пештоқига «Агрегат заводининг 4-, 20-цехлари» деб ёзиб қўйилган кенг ва кўркам ишлаб чиқариш корпуси. Бинонинг устки қисми ромларига ҳозиргина ойналар қўйилганлиги кўриниб турибди. «Главхлопкомаш» ремонт-қурилиш бошқармасининг ишчилари бу ердаги металл арматураларни бўяб бўлиш арафасида.

— Қишга тайёргарлик бўйича белгиланган тадбирлар қониқарли бажарилмоқда,— дейди завод қурилиш бўлими бошлиғи О. Канунников.— Шартномада кўрсатилган юмушларнинг талай қисмини ремонт-қурилиш цехи коллективи бажармоқда. Бу ишлаб чиқариш учун қулай. Чунки ишчилар ўз ишларидан бошқа нарсага овора бўлишмайди. Лекин бундан заводнинг бошқа цехлари меҳнатчилари ремонт ишларига қатнашмаяпти деган маъно чиқмаслиги керак.

Текширишда аниқланишича, заводда корхонани, унинг асосий ва ёрдамчи ишлаб чиқариш участкаларини қишга ўз вақтида тайёрлашга муҳим эътибор берилмоқда. Бу ерда иссиқлик ва водопровод тармоқларининг учдан икки қисми қишга шай қилиб қўйилган. Кўпчилик цехларнинг ром ва чироқлари сифатли ремонтдан чиқарилган. Корхона атрофидаги 2 минг квадрат метр ер асфальтлаштирилди. Марказий омборхона томига янгидан тунука қоқилди. Тайёр маҳсулотлар ва комплектация складининг олдига айвон қилинди. 11 асбобсозлик ва компрессор цехлари тўла-тўкис қўлдан чиқарилиб қишга тахт қилиб қўйилди. 1-цех биносининг ташқи томонлари сувоқдан чиқарилди ҳисоб. Корхона таъминотчилари шифер, бўёқ ва бошқа зарур материалларни муҳайё этиш учун жон куйдиряптилар.

Юқоридагиларга қарамай, заводда ишлаб чиқариш участкаларини иссиқ сув билан таъминловчи асосий агрегатлар ремонти секинлик билан олиб борилмоқда. Айниқса, 1, 5, , 10-цехлардаги агрегатларни ҳали ремонт қилишга киришилмаган.

Капитал қурилиш бўлимининг инженери А. Шефер тунука билан ёпилган томлардаги шиббалаш ишлари ҳали бошланмаганига зўрға иқрор бўлди. 1. 10-цехларда бу борада анча ишлар чала ётипти. Бир қатор ишлаб чиқариш корпусларида ром, ойналарнинг етишмаслиги айрим ремонт ишларини чўзилишига олиб келмоқда.

Заводга қарашли уйлар, ётоқхоналардаги аҳвол ҳам кишини ташвишлантирмасдан қолмайди. Кейинги вақтларда бу ҳақда редакцияга бир неча ташвишли сигналларнинг келиш сабаби ҳам шундан бўлса керак. Масалан, Катта Олмазор кўчасининг 18-уйида истиқомат қилувчи бир гуруҳ кишилар квартираларидаги газ печлари бузуқлигидан шикоят қилишган эди. Текширишганда, у тўла тасдиқланди. 4, 16, 18, шунингдек Тевосян кўчасидаги 1, 3, 5-уйларнинг томлари ҳам ремонт қилишни талаб қилади. Айниқса, бир қаватли уйларда катта ҳажмдаги ремонт ишларини бажариш лозим.

Заводнинг турар жой коммунал бўлимидан (бошлиғи И. Козельский) корхона дирекцияси номига ёзилган махсус рапортда шулар хабар қилинади.

«Катта Олмазор кўчасидаги заводнинг барча уйлари томининг тунукаси увадаси чиқиб кетган, уни ёпиш учун шифер керак. Уста Олим кўчасидаги уйларнинг ҳам ички, ҳам ташқи электр тармоқларини зудлик билан ремонт қилинмаса, ёнғин чиқиш хавфи бор...».

Бу хат 1972 йил 12 июлда ёзилган. Орадан бир йилдан ошиқроқ вақт ўтипти. Бироқ бу уй ҳам ўша ночор аҳволда. Бир неча йиллардан буён ремонт қилинмаганлигига ачинади, киши.

— Барча уйларни ремонт қилаолмаймиз,— дейди завод директори О. Новицкий, — бунинг учун маблағимиз етарли эмас. Бизга уй ремонти учун йилига 6 минг сўм ажратилади. Аслида бир неча ўн минг сўм керак...

Завод раҳбарлари бу уйларни район Уй бошқармаси аллақачон ўз балансига олиши керак деб ҳисоблашади. Райижроком ўз навбатида: уйларни аввал капитал ремонт қилиб беришгач, кейин ўз қарамоғимизга оламиз деган талабни қўймоқда. Ёзишма ва ўзаро сансоларликлар ҳамон давом этмоқда. Истиқомат қилувчилар бирор хушхабарни кутишмоқда. Аммо ундан дарак бўлмаяпти.

Бошқа завод ва фабрикаларда қишга тайёргарлик қай аҳволда? Умуман олганда Собир Раҳимов районидаги саноат корхоналарида қишга тайёргарликнинг боришини қониқарли деб бўлмайди.

Экскаватор ремонти заводида қишга тайёргарлик бўйича тадбирларнинг амалга оширишга етарли эътибор берилмаётир. Шунинг учун ҳам транспорт цехининг ҳанузгача дарвозаси йўқ. 4-цехда эшиклар жипс ёпилмайди. Тадбирлар белгилаш ва уни тасдиқлашда ишлаб чиқариш корпусларини қишга тайёрлаш пункти нима учундир унутилиб қолдирилган.

«Шарқ» мебель фирмасида ҳам тадбирларни белгилашга юзаки муносабатда бўлинган. Ундан 15 га яқин ҳар хил бандлар жой олган. Буларнинг барчаси —1-ноябргача бажарилади деб кўрсатилган. Шу кунга қадар қозонхона, компрессор насос станцияси, шунингдек, қуритиш камераси, водопровод ва буғ қудуқларини ремонт қилиш белгиланган.

Шундай аҳвол киши диққатини жалб этади: тадбирларнинг кўпгина бандларини бажариш муддатлари ноябрь, декабрь ойларида дейилиши ажабланарли ҳолдир.

«Узглавлеспром»га қарашли дурадгорлик буюмлари заводининг тадбирлар планида қўшимча конденцион мосламаларни 1-ноябрга ремонт қилиш кўрсатилган.

15-ноябрь. Бу— тара ремонти заводида пол, эшик, ромларни ремонт қилиш, ойна солиш ва бошқа юмушларини туғаллаш муддати. Барча ишлаб чиқариш ва ёрдамчи цехлар, омборхоналар ремонтини 20 ноябрда деб белгиланганига нима ҳам деса бўлади. Керамзит заводида қиш мавсумига тайёргарлик кўриш билан боғлиқ бўлган тадбирларнинг бажарилишини, ҳатто, 1-декабрга деб кўрсатилган.

Хўш, тайёргарлик ишларининг бажарилиш муддатлари нимага асосланиб кеч муддатларда белгиланган? Ёки корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари кузнинг иссиқ кунларига умид боғлашганмикин!?

ГАП ДЕСАНГ ҚОП-ҚОП...

◆ ПИЕЗЛАР ҚАЕРДА САҚЛАНАДИ?

◆ ВЕНТИЛЯЦИЯ ҲАҚИДА ҚАЙҒУРИШМАЯПТИ.

◆ КАРТОШКА ТЎЛА ВАГОНЛАР ТУРИБ ҚОЛМОҚДА.

«Ташплодоовощ» бирлашмаси Собир Раҳимов район улгуржи-чакана савдо конторасининг иш кўрсаткичларига назар ташласангиз ҳамма иш жуда ҳам яхшидек кўринади. Сабзавотлрнинг ялпи тайёрлаш тўққиз ойлик плани ошириб бажарилди. Моддий базаси ҳам яхши аҳволда. Бир сўз билан айтганда, қоғоздаги ҳамма ишлар сип-силлиқ.

Умуман олганда ишлар қай аҳволда кетяпти? 19 сентябргача бўлган маълумотларга қараганда пландаги 8978 тонна ўрнига 10.133 тонна сабзавот тайёрланган. Планни ошириб бажариш пиёз ҳисобига бўлмоқда. Полиз экинлари, мева, помидорларни аҳолига етказиб беришда эса, район савдо конторасн оқсамо..да. Бугунги кунда ҳамшаҳарларимиз учун жуда ҳам зарур бўлган бу маҳсулотларни район магазинларида учратиш амри- маҳол. Қорақамиш массивида эса сабзавотларни реализация қилиш ёмон аҳволда.

Магазин пештахталарида ёз неъматларини кам учратасиз. Борлари ҳам сифатсиз.

Масалан, Қорақамиш 2[1 массивидаги 36-озиқ-овқат магазинининг павильонини олайлик. 21 сентябрь куни бу ерга ташриф буюрганимизда ёш сотувчи харидорлар йўқлигидан пашша қўриб ўтирарди. Пештахталарда майда пиёз, қовоқ ва сўлиб ётган сабзидан бошқа ҳеч нарса бўлмагандан кейин, қандай қилиб харидор бўлсин. Шунинг учун ҳам бу ерда истиқомат қиладиган кўпчилик аҳоли бир неча километр йўл босиб бозорлардан сабзавотларни харид қилиб келмоқда.

Ҳадемай куз ёғингарчилиги бошланади. Улгуржи-чакана савдо конторасининг моддий-техника базаси эса, маҳсулотларни қабул қилиб олишга тайёр эмас. Райондаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлайдиган омборхоналарнинг энг каттаси 1-«Келес» омборхонаси ҳисобланади. Ўтган йили бу ерда жуда катта шийпонхона қурилиши бошланган эди. Қурувчилар ишни охиригача етказмасдан ташлаб кетишди. Бу ерда томга ёпилган шиферлардан тушган ёмғир сувлари тўппа-тўғри шийпон атрофидаги омборхоналарга оқиб тушаверади. Қурувчиларни бу ишларидан район ижроия комитетидаги ўртоқлар хабардор бўлишларига қарамасдан, бугунги кунгача, ҳеч қандай чора кўрганлари йўқ.

Бу шийпон картошкаларни сортларга ажратиш учун мўлжалланган эди. Бу йил уни ён-атрофи беркитилиб пиёз ва карам сақланиши керак эди. Лекин бу яхши планлар қоғозда қолиб кетди. Пиёз тайёрлаш бугунги кунда уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Уни сақланадиган жойига эса, бефарқ қаралмоқда. Маҳсулотлар фақат ишчилар кучи билан сортларга ажратилмоқда. Афсуски, район ижроия комитетида бу масъулиятли ишга панжа орасидан қараб келишмоқда.

Пиёзларни сифатли сақлаш учун шийпонларни мослаштириш ҳамда яхши шароит яратиш зарур. «Келес»даги омборхонага 400 тонна қишлоқ хўжалик маҳсулоти сиғади. Ваҳоланки, планга кўра бу ерда қиш фаслида 1000 тонна пиёз сақланиши керак.

— Шунча пиёзларни қаерга сиғдиришга ақлим бовар қилмайди, — дейди омборхона мудири М. Одилов. — Маҳсулотларни очиқ ҳавода сақласам айниб қолиши мумкин.

Бу ерда сабзавотларни тузлаш ишлари ҳам қониқарли деб бўлмайди. Фақат 200 тонна тузланган маҳсулот сақланадиган битта цех тўла ремонтдан чиқарилган. Лекин иккинчи-омборхонада ҳеч қандай тайёргарлик йўқ. Катта ёғоч бочкалар ишга яроқсизлиги туфайли ҳеч нарса тузлаб бўлмайди. Улгуржи-чакана савдо конторасидаги раҳбарлар бу ерда янги тузлаш омборхонасини ишга туширишлари керак эди. Ваҳоланки, бугунги кунгача ҳеч қандай иш қилинмаган. Вақт ўтиб бормоқда. Бу ҳолда сабзавотларни тузлаш плани ҳам барбод бўлиши турган гап.

Картошка сақланадиган ярим подвалли омборхоналарга вентиляция ускуналари аллақачон ўрнатилиши зарур эди. Юк ортиш, тушириш транспортлари бўлмаганлиги учун ҳозир бу ишлар қўлда бажарилмоқда. Омборхонанинг катта қисми фойдаланиб бўлмайдиган аҳволга келган. Бизнингча, бу ерда хўжалик ишлари билан ҳеч ким шуғулланмаса керак. Чунки оёқ остида пиёзлар сочилиб ётибди, сараланган сабзавотлар чиқиндиси эса йиғиб олинмаган.

Биз келган кунимиз Келес темир йўлида РСФСРдан картошкалар ортиб келган вагонлар турарди. Лекин уларни тушириб олиш ишлари ниҳоятда сустлик билан бажариларди. Бу омборхонадагиларнинг ишни тўғри ташкил қилолмаганликлари натижасидир.

Районда қилинган яхши ишлардан кўз юмиб бўлмайди. 17 саноат корхонаси ўз кучи билан ҳар бири 50 тоннадан сабзавот сиғадиган типовой омборхона қурди. Бу омборхоналар «Миконд», «Агрегат», сопол буюмлари заводида, пиллакашлик фабрикасида картошкаларни қабул қилишга тахт қилиб қўйилган. Ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюросининг маблағи билан 150 тонна картошка сиғадиган омборхона қурилган. Шунинг билан бирга улгуржи-чакана савдо конторасининг сабзавотни сақлашга тайёргарликдаги моддий-техника базасида жиддий камчиликлар бор. Район партия комитети ва район ижроия комитети ана шу камчиликларни тезда бартараф этилишига катта эътибор беришлари керак.

БУГУНГИ ИШНИ ЭРТАГА ҚЎЙМАНГ

◆ 6-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ КУЗГИ-ҚИШКИ МАВСУМГА ТАЙЕРМИ?

◆ «ТАШСАНТЕХГАЗМОНТАЖ» ТРЕСТИ ИССИҚЛИК ТРАССАСИНИ ҚАЧОН ЎТКАЗАДИ?

6-қурилиш тресги Собир Раҳимов районидаги энг катта қурилиш ташкилотларидан ҳисобланади. Трест коллективи райондагина эмас, ҳатто бутун шаҳарда турли турар жой, маданий-маиший ва саноат корхоналари объектларини бунёд этмоқда. Бир сўз билан айтганда, трестнинг географияси кенг. Қишда бу объектларда иш тўхтаб қолмаслиги учун трест коллективи ҳозирданоқ шу объектларда кузги-қишки мавсумга жадаллик ва изчиллик билан тайёргарлик кўриши керак.

Бу ўринда трестнинг энг муҳим вазифаларидан бири ноқулай об-ҳаво шароитларида ҳам монтажчилик, бетончилик сайқаллаш каби ишларни олиб боришга тайёргарлик кўришдан иборат. Ҳозиргача анча ишлар амалга оширилди. Совуқ пайтларда қолипларга бетон қуйиш қурилишдаги энг қийин ишлардан ҳисобланади. Агар бетон қоришмаси иситилмаса бу ҳолда бажарилган ишнинг сифати кескин пасаяди. Шунинг учун трестда бетон қоришмасини электр ёрдамида иситиш учун махсус қурилма тайёрланди. Барча қурилиш объектларида бинокорлар учун иссиқ хоналар тайёрланди. Қурувчиларнинг 80 процентига махсус иш ва оёқ кийимлари сотиб олинди.

Бироқ трестда ҳали тезда ҳал қилиниши лозим бўлган жуда кўп муаммолар ва баъзи камчиликлар ҳам мавжуд. Масалан, А. Беруний номли политехника институти геология факультети лаборатория корпуси қурилишида мавсумга тайёргарлик ишлари ёмон аҳволда. Объектда декабрь-февраль ойларида жуда катта ҳажмда қурилиш-монтаж ишлари бажарилиши кўзда тутилмоқда. Корпуснинг устки қисми ёпилган. Ёғингарчилик бўлса, бинога ҳеч қандай зарар етмайди. Лекин хоналардан ғир-ғир шабада эсиб турибди. Деразалар деярли ўрнатилган. Лойиҳада бинога одатдаги ёғоч деразалар ўрнига металл витражлар ўрнатиш белгиланган. Аммо витражларни ажратилган жойларга ўрнатиб бўлмайди. Витражларни «Главташкентстрой»нинг тажриба ремонт-механика заводида тайёрлашганда унинг деталларини чизмада белгиланган ўлчамларига эътибор берилмаган кўринади. Энди қурувчиларнинг боши қотган, маҳсулотни тайёрлаган заводига жўнатиб бўлмайди. Чунки у ўзларига сув билан ҳаводек зарур. Уни ўрнатиш ҳам мумкин эмас. Шу сабабли витражлар объектнинг ўзидаёқ кесиб, қайтадан пайвандланмоқда. Ҳозир 6-қурилиш трестини бу арзимаган ишлар учун ҳам вақт сарфлашдан бошқа иложи йўқ.

Яқинда объектга яна тажриба ремонт-механика заводи маҳсулот жўнатиши керак. Ўйлаймизки, завод бу сафар жўнатаётган маҳсулотнинг сифатига эътибор берар.

Трест қишки мавсумда Тошкент медицина институтининг турар жой массивини қуришда ҳам катта ҳажмда қурилиш-монтаж ишларини олиб бориши керак. Массивдаги турар жойларни «Жилстрой» тресги, йўллар ва инженерлик коммуникациялари 6-қурилиш тресги томонидан бажарилади.

Шунинг учун биринчи навбатда трест раҳбарлари ўзларига қарашли 32-қурилиш бошқармасидан йўлларга бетон плита ётқизишни талаб қилди. Бошқарма ишга шўнғиб кетди, бироқ ҳеч қанча вақт ўтмай, бу ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилди. Ёғингарчилик бошлангач, турар жой биноларини қуришни тўхтатиш хавфи бор: чунки бу ернинг тупроғи юмшоқ. Бу ердан, панель ташувчи машина ўтаолмайди, ботиб қолади. Йўлни тартибга келтириш тезликда бажарилиши талаб этилади.

Шунингдек, 3 километрга чўзилган иссиқлик трассасини ҳам ўтказиш керак. Бу ишнинг бош пудратчиси 32-қурилиш бошқармаси ўзига берилган топшириқнинг бир қисминигина бажаришга эришди. Улар иссиқлик трассасига чуқур қазиб, трубалар учун бетон латокларини ўрнатишди. Лекин трубалар ётқизиш бошланмаган. Шартномага биноан бу ишни «Ташсантехгазмонтаж» трестининг 2-монтаж бошқармаси бажариши керак. Улар трубаларни олиб келиб қўйишган. Бироқ барча одамлари бошқа зарур объектларда бўлгани учун бўш бригадамиз йўқ, деб ишни орқага сурмоқдалар.

Балким, ҳақиқатан ҳам шундайдир, лекин бу ишга бирорта труба ўтказувчилар звеносининг олиб келишнинг иложини қилиш керак эди. Агарда иссиқлик трассаси тайёр бўлмас экан, у ҳолда 1974 йилнинг биринчи кварталида фойдаланишга топшириладиган бир қатор турар-жой биноларида пардоз ишларини бажариб бўлмайди. Бундан ташқари очиқ қолган чуқурлар объектда қурилиш материаллари ва конструкцияларини, қурилиш техникасини ўрнатиш, график бўйича аллақачон тугалланиш керак бўлган газопровод ўтказиш ишларини тугатиб бўлмайди.

6-қурилиш тресги «Сувенир» фабрикасининг маиший хизмат корпуси, «Электробитприбор» заводининг комплекси сингари саноат корхоналарининг қўшимча ишлаб чиқариш корпусларини бунёд этишмоқда. Қишда «Сувенир» фабрикасининг маъмурий хўжалик корпусида иш олиб бориш планлаштирилган. Аслини олганда бу ерда бунга ҳамма нарса тахт. «Электробитприбор» заводида эса аҳвол тамоман аксинча. Объектнинг усти ёпилган, қурувчилар учун иссиқ хоналар бор, деразалар ўрнатилган. Аммо барибир бу ерда ишлаш қийин. Чунки бинога иссиқлик ўтказилмаган. ТошМИ массивига нисбатан бу ердаги ишлар анча мураккаб, иссиқлик трассасини ўтказишга лойиҳа ҳужжатлари тайёрланганича йўқ. Лойиҳани «Гипроместпром» институти тайёрлаши керак эди. Бироқ улар ҳам завод дирекцияси ҳам ҳалигача, икки йил аввал тайёрлашлари лозим бўлган ҳужжатларни қурувчиларга топширишмаган.

Кузги-қишки мавсумга тайёргарлик олтинчи қурилиш тресги партия ташкилотининг диққат марказида. 30 июндаги партком нинг йиғилишида бу масала қисман бўлсада муҳокама қилинди. Бошқармаларнинг бош инженерларига қишга тайёргарлик кўриш бўйича тайёрлаган планларини яна бир бор кўриб чиқиш, ўтказиладиган тадбирларнинг графигини тузиб чиқиш топширилган эди. Парткомнинг 9 августдаги йиғилишида бошқарма бош инженерларининг бу соҳада қилган ишлари ҳақида докладлар тингланди. Партком бошқармаларда мавсумга тайёргарлик бўйича бир мунча ишлар қилинган бўлса, ҳам ҳали бу етарли эмас, деган фикрга келди. 6-трестнинг баъзи бошқармаларида (7, 32, 33, 70) ҳали ҳам кузги-қишки мавсумга тайёргарлик кўришга етарли эътибор берилмаслиги натижасида, қимматли вақтлар бекор ўтказиляпти.

Кўп йиллик тажрибалардан маълумки, бугунги ишни эртага қўймай, мавсумга тайёргарликка жиддий киришилган пайтдагина ҳар қандай ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам қурилиш ишлари нормал кетади, буни эсдан чиқармаслик керак.

* * *

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газетасининг рейд бригадаси:

П. ПУТИН, А. ГУБАЙДУЛИН, К. ЖАББОРОВ— халқ —контролёрлари.

А. КАСТ, М. САВЕЛЬЕВ, А. ХАТАМОВ, Р. ФАЙЗУЛЛАЕВ —ўз мухбирларимиз.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Мускуллар „мувозанати“ни бараварлаштирмоқ керак

КЎЗИНГИЗНИ ЁШЛИКДАН АСРАНГ

Турли мамлакатларнинг олимлари ва медиклари кўз касалликларининг олдини олиш ва даволашнинг эски методларини такомиллаштираяптилар ва янги методларини яратаяптилар. Кўзнинг нагрузкаси тобора ортиб бораётган шароитда Америка врачлари кўз нурини сақлаш проблемасини қандай ҳал қилаётганликлари ҳақида АҚШ Миллий кўз институтининг директори қуйида берилаётган суҳбатда ҳикоя қилиб беради.

«Ю. С. НЬЮС ЭНД УОРЛД РИПОРТ», Вашингтон.

САВОЛ. Доктор Капфер, қанча америкалик кўзойнак тақади?

ЖАВОБ. Тахминан 100 миллион киши.

САВОЛ. «Мунтазам ўқиш», телевидение ва атмосферанинг ифлосланиши билан боғлиқ бўлган ҳозирги ҳаёт кўзнинг толиқишига сабаб бўлади, деб ўйламайсизми?

— Агар киши кўзойнак ёрдамида кўришини яхшилаб, кўз мускулларининг «мувозанат»ини бараварлаштиришган бўлса, у узоқ вақт баҳузур ўқиши мумкин. Узоқ ўқиш давомида кўзимиз толиқади дейишимиз нотўғри. Аслида кўз эмас, худди узоқ юришга ўрганмаган одам бирдан 30—40 километр юрганида оёқ мускуллари толиққанидай, кўз мускуллари толиқади. Кўз мускуллари «мувозонати» етарли бараварлаштирилмаган бўлса, бу таъсир кучаяди.

Атмосферанинг ифлосланишига келганда эса, ҳеч шак-шубҳа йўққи, ҳаво қаттиқ ифлосланган шаҳарларда у кўзга зўриқтирувчи таъсир кўрсатади. Бу проблема ҳам, сўзсиз, тобора кескин тус олаяпти.

— Атмосферанинг ифлосланишининг бевосита кўз учун қандай асоратлари бор?

Кўзнинг ғоят толиқишига, ачишишига, қичишишига сабаб бўлади. Лекин атмосферанинг ифлосланиши тўғридан-тўғри кўз касалликларини ҳосил қилмайди ёки кўришга шикаст етказмайди. У кўпроқ, қўзғатувчи сифатида таъсир кўрсатади. Бироқ бундай кўзғатувчанлик кишида мавжуд бўлган кўз касаллигини оғирлаштириши мумкин.

— Телевизор кўришга ишқибозлик, айниқса болаларнинг кўзига хавфли эмасми?

— Агар экрандаги тасвир аниқ бўлмаса, кўз уни аниқроқ кўришга ҳаракат қилади. Кўз мускуллари тасвирни акс эттириш учун ортиқ даражада таранглашганда, улар тез чарчайдилар.

— Телекўрсатувларни кўриш учун энг қулай масофа ва ёруғлик мавжудми?

— Ёруғлик ҳақида гапирадиган бўлсак. тим қоронғу хонада жуда ёруғ экран бўлганидан, битта ёки иккита лампочка билан ёритилган, ёруғлик бевосита экранга тушмайдиган хона бўлгани маъқул.

— Телетомошабин экрандан қанча оралиқда ўтириши керак?

—Унга қайси оралиқ қулай бўлса, ана шунча оралиқда ўтириш керак. Болалар яқинроқ ўтирадилар. негаки, бунда тасвир катталашади, уларга бу ёқади.

— Кўзнинг хиралашиши, қандайдир кўз касаллигининг натижаси эмасми?

— Мен сиз «хира кўз» деганингизда, тасвирни аниқ кўриш мумкин бўлсин учун кўзойнак тақиб юриш заруратини тушунасиз деб биламан. Бундай ҳолда кўз врачи масалани шундай кўяди: кўзидан шикоят қилаётган кишининг кўриши шу йўсинда «тузатиш» мумкинми? Агар мумкин бўлмаса. у ҳолда бу киши кўз касаллиги, эҳтимолки, жуда жиддий кўз касаллигига мубтало бўлган бўлади.

— Агар кишининг кўришини кўзойнак ёрдамида «тузатиш» мумкин бўлсачи?

— Сиз кўзойнак тақиб яхши кўрсангиз, биз сизнинг кўзингизни «кўнгилдагидек» ҳисоблаймиз. Кишининг кўриши яхшиланмаса ҳатто кўзойнак таққанидан кейин ҳам ҳайдовчилик гувоҳномаси олиш учун имтиҳондан ўтолмаса, ёки газета ўқолмаса, бу бошқа гап. Бундай кишилар ҳам ижтимоий, ҳам медицина нуқтаи назаридан жиддий проблема ҳисобланади.

Хавфли ёш

— Кўриш билан боғлиқ проблемалар одатда қайси ёшда пайдо бўлади?

— Маълумки, болада уч ярим ёшдан тўрт ярим ёшгача кўз кўриши текширилган вақтда, унинг бир кўзи ёмон кўриши ёки бир кўзи бир томонга оғганлиги ёки ичкарига ботганлиги (бу тез-тез учрайди) маълум бўлади. Кўп ҳолларда бундай болага кўзойнак зарур бўлади. Бу ёшда кўзойнак болага яхши кўриш имконини беришдан ташқари, кўзни соғломлаштириши ҳам мумкин.

11—13 ёшларда кўзи хира бўлиши керак бўлганлар, шундай бўладилар. Уч-тўрт йил давом этадиган илк ёшлик чоғларида кўзойнак кучини қарийб ҳар йили ошириш керак. чунки бу пайтда бола тез ўсади. Кейин кўришга келганда, эса аҳвол стабиллашади ва 45 ёш ёки ундан ҳам юқорироқ ёшгача шундайлигича қолади.

Болаликдаги икки «хавфли» даврдан ҳам кўзойнакка эҳтиёж сезмай ўтган киши. ҳар ҳолда, уни тахминан 45 ёшгача тақмайди, Бироқ, бу ёшда яқин масофадан кўриш қобилияти тез сусаяди ва ўқиш пайтида китобга тобора узоқроқдан қараш зарурати туғилади.

Бунинг сабаби шундаки, табиий қариш жараёнида кўз гавҳари ўз формасини яқин жойдаги объектни акс эттирадиган ҳолда ўзгартира олмайди, ҳаётининг бу даврида киши кўзойнакдан воз кечиши ва у яқин масофадан яхши кўриши мумкин. Бироқ, олисдаги нарсаларни кўришга у аввалгидай. қийналаверади.

— Ўрта ёшликдаги бу давр қанча давом этади?

— Кўриш 60 ёшга яқин стабиллашади. Шундан кейин баъзи бир одамларда— кўп бўлмаган, лекин талайгина кишиларда —кўз гавҳарининг лойқаланиши бошланади. Бу катарактадир. Катарактанинг дастлабки босқичида кишининг кўзи яна хира бўлиб қолиши мумкин.

Тўрт асосий сабаб

— Ўрта ёшдаги кишилар кўзойнакка муҳтожликларини қандай билсалар бўлади?

— Энг асосий белги шундан иборатки, улар газетани илгариги масофадан ўқолмайдиган бўлиб қоладилар, ёки олисдаги нарсаларни аниқ кўролмайдилар. Агар уларнинг кўз мускуллари «мувозанати» бараварлаштирилмаган бўлса, у ҳолда ўқиш чарчоқни, кўз ва мия оғриғи ва бошқаларни юзага келтиради.

— Эркак ва аёлларнинг кўришидаги ёш ўзгаришларида бирон бир фарқ борми?

— Сўзсиз, кўриш проблемаси аёлларга қараганда эркакларда катта роль ўйнайди. Лекин ёш омиллари, шунингдек кўришга умумий баҳо берилишида, менимча, жиддий фарқ йўқ.

—Кўриш проблемалари бўйича жинслар ўртасида умуман қандай фарқ бор?

— Унча катта бўлмаган фарқлардан бири, масалан. шундан иборатки, глаукоманинг бир хили эркакларда хотин-қизлардагига нисбатан кўпроқ учрайди.

— Глаукома кўз соққасининг қотиб қолишида ифодаланадими? —Маълум маънода шундай. У кўзда узлуксиз пайдо бўладиган суюқликнинг сирқиб сиқиши қийинлашганда бошланади. У оқиб чиқадиган каналларнинг тўлиб қолиши билан изоҳланади. Натижада суюқликнинг кўзга босими ошади-ки, бу ўз навбатида кўздан мияга борадиган нервларнинг шикастланишига олиб келади. Глаукоманинг яна бир хили аёлларда кўпроқ учрайди — у кўпинча қаттиқ оғриқ, нур манбаи атрофида гардишли шуъла пайдо бўлиши ва кўз ичида умумий нохуш сезги юзага келиши билан бошланади.

— Қўшма Штатларда глаукома энг жиддий кўз касалликларидан эмасми?

— Ҳозирги пайтда статистика кўрлик ва кўз хиралигининг тўртта асосий сабаби борлигини кўрсатади. Мен гапни глаукомадан бошлайман, кейин эса уларнинг ҳар бири ҳақида алоҳида гаплашамиз.

Глаукома шунинг учун ҳам жиддий проблемаки, одатда унинг ривожланишининг биринчи босқичида касаллик пайдо бўлганлигининг белгилари билинмайди, фақат ёнбошдан қараш ёмонлашади. Лекин буни жуда сезгир одамларгина сезиши мумкин. Энг сўнгги навбатда кўзнинг марказий қисмидаги кўриш қобилияти йўқолади. Барвақт сезиш — глаукомани даволашнинг асосий гаровидир. Сўнгги вақтларда бу касалга қарши дорилар тайёрлаш соҳасида жиддий ютуқлар қўлга киритилди. жумладан ҳозир кўз соққасига босимни камайтириш мақсадидаги хирургик аралашув ўрнига, биз бу босимни тез-тез дори-дармонлар билан ҳам назорат қилиб туриш имконига эга бўлаяпмизки. бу анча хавфсиздир.

Бир қатор беморларда, болаларда ҳам, катталарда ҳам, кўр бўлиб қолишга яна бир жиддий касал — кўз тўр пардасининг касалланиши сабаб бўлади.

Кўз тўр пардасининг ўзи нима?

— Бу кўзнинг кўрадиган қисми, — унинг остидаги юпқа тўқимадир. Унда худди фотоаппарат плёнкасидагидек нур акс этади. Тўр парданинг ўзгариши одатда кекса кишиларда кузатилади. Ёшлик чоғларида тўр парданинг фаолиятида бузилишлар юз берса, бу туғма нуқсонлар мавжудлигини кўрсатади.

Катта ёшдаги кишиларнинг кўр бўлиб қолишининг яна бир сабаби —диабет билан оғриш натижасида тўр парданинг шикастланишидан иборат. Бу жуда жиддий проблемадир, чунки диабетнинг тўр пардага таъсирини у нақадар кучли формада ўтиши ёки қай даражада назорат қилиш мумкин бўлиши билан бевосита боғлаб бўлмайди. Тўр пардага кўпроқ бу касал билан узоқ вақт оғриш таъсир кўрсатади.

Операциядан қўрқманг

—Кўрликнинг ва кўз хиралашувининг сабабчиси сифатида катарактанинг роли қандай?

— Бу учинчи асосий сабабдир. Афсусланадиган жойи шундаки, катарактани даволаш — катаракта пайдо бўлган кўз гавҳарини олиб ташлаш 95 процент ҳолда муваффақият келтиришига қарамасдан, катаракта кўрларнинг тахминан 15 процентининг кўролмай қолишларига сабаб бўлади.

— Нима учун?

— Чунки, кишиларнинг кўпчилиги кўз врачига мурожаат қилишдан ёки хирургик операцияга рози бўлишдан шу қадар қўрқишадики (айниқса ёшлари кексайиб қолган бўлса), оқибатда кўзлари хира бўлса ҳам уйда қолишга ва қолган умрларини кўрликда ўтказишга рози бўладилар.

— Кўзнинг хиралашуви ва кўрликнинг тўртинчи асосий сабаби нима?

— Бу туғма. организмнинг ривожланиши билан боғлиқ бўлган нуқсонларнинг кенг диапозонидан иборатдир. Сизларга маълумки, кейинги йилларда чала туғилган, турли туғма нуқсонлардан азоб кўрадиган болаларнинг ҳаётини сақлаш борасида жиддий ютуқлар қўлга киритилди. Лекин бу яна шуни билдирадики, биз бундай болаларнинг сони ортиб бораётганлигини, уларнинг кўпчилигига кўз касалликлари хавф солаётганлигининг ҳам гувоҳи бўлаяпмиз.

— Кўр бўлиб қолиш ва кўз хираланишининг мана шу сабаблари бошқа мамлакатлар учун ҳам характерлими?

Жаҳон миқёсида кўр бўлиб қолишнинг асосий сабаби кўз шоҳ пардасининг касалланиши, биринчи навбатда трахомадир. Бу касаллик Осиё, Африка ва Яқин Шарқнинг баъзи районларида кенг ёйилган. Бу касал бактерия оз бўлиб, вирус бир неча марта кўп бўлган организмда пайдо бўлади.

— Кўр бўлиб қолиш сабаблари орасида сиз бахтсиз ҳодисаларни эслатмадингиз. Улар қай даражада жиддий роль ўйнайдилар?

— Автомобиль фалокатининг кўпайиб кетганлиги. ойнанинг парчаланиши натижасида юз берадиган кўз жароҳатининг ортиб кетишига сабаб бўлди. Уй шароитидаги бахтсиз ҳодисалар, найза, милтиқ каби ўйинчоқларни ўйнаш натижасида юз берадиган болаларнинг жароҳатланишини ҳам қўшганда, ҳамиша бўлиб туради. Одатда бундай ҳолларда бир кўз ишдан чиқади, киши иккинчи кўзидан фойдаланавериши мумкин. Агар бу киши билан яна бир бахтсиз ҳодиса рўй берса, у иккинчи кўзидан ҳам айрилиши мумкин.

— Келажакни ўйлаганда, сиз кўз касалликларини даволашда қандай тараққиётни кўрасиз?

— Баъзи бир жиҳатдан, бизнинг кўз касалликлари ҳақидаги тушунчаларимиз куртак ҳолидадир. Тўр парданинг касалланиши соҳасида, гарчи муаммо нимадан иборатлигини билсак ҳам, биз ҳали яна кўп иш қилишимиз керак. Глаукомага келганимизда эса. мен шундай ўйлайманки, биз анча кўпроқ асосли ахборотга эгамиз ва шу сабабли ҳам бизда бу касалнинг олдини олиш, барвақт аниқлаш ва даволашга билимимизни сарфлаш учун анча мустаҳкам замин бор.

Катарактага нисбатан олганда тараққиёт менимча, бизнинг билим даражамизга боғлиқ. Бироқ бу соҳадаги тадқиқотлар кейинги пайтда анча илгари силжиди. Жумладан, биз тажриба йўли билан каламушда катаракта пайдо қилишга ва унинг зўриқиб кетишининг олдини олишга эришдик. Бу катарактанинг диабетда пайдо бўладиган хилидир.

— Сўнгги савол, доктор Капфер: кўз медикларга инсон саломатлигининг умумий ҳолати ҳақида кўп нарса айтиб берадими?

— Ҳа, кўп нарсани айтиб беради, чунки кўзнинг барча тўқималари тиниқ ва улар тана нимадан пайдо бўлган бўлса, шундан пайдо бўлгандир. Тўр парда миянинг бир қисми ҳисобланади, у ва уни тадқиқ қилаётиб биз. айниқса чақалоқларда мия фаолияти бузилганлигини кўрамиз. Диабет касалликлари ўтаётганда ҳам бошқа тўқималардаги қон томирларидан кўра, кўздаги қон томирларида уни тезроқ аниқлаш мумкин бўлади. Биз бундан ташқари гипертонияни аниқлашимиз ва мия қон томирлари касаллигининг ўтиш жараёнини кузатишимиз мумкин.

А витамини етишмаётганлигини дастлабки белгилари кўз шоҳ пардасида билинади. Умуман, мен ўйлайманки, кўзни — инсон организми ҳолати билан танишиш имконини берадиган кўзгу деб айтсак бўлади.

«За рубежом» журналидан олинди.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

„СКАЙЛЭБ“ ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Космик орбитал станция «Скайлэб» экипажи 25 сентябрда Ерга қайтишга тайёргарлик кўрмоқда. Учиш раҳбарлари станцияни консервациялаш, турли ашёларни жойлаштириш ҳамда «Аполлон» космик кемасини бошқариш тартиблари хусусида космонавтларга инструкциялар юборишди. «Скайлэб» экипажи «Аполлон» кемасида Ерга қайтиб тушмоғи лозим. 19 сентябрда космонавтлар табиий ресурсларни тадқиқ этишнинг навбатдаги сеансини ўтказишди. Бискай кўрфази соҳилидан Франция, ГФР, Швейцария, Италия, Ўрта денгиз ва Исроил орқали Саудия Арабистонигача борадиган полоса кўздан кечириб чиқилди. Ўша куни космонавтлар навигация мақсадларида Ердаги лазер аппаратининг нурланишидан нечоғлик фойдаланишлари мумкинлигини ўрганишга бағишланган тажриба ўтказишди. Гринбелт Мэриленд штати шаҳридаги годарда илмий тадқиқот марказининг лабораторияси лазер нури юборди. космонавтлар шу нурни қайд этишлари керак эди. Космонавт О. Гэриот нурни ғоятда равшан кўриб турганлигини маълум қилди.

20 сентябрда космонавтлар табиий ресурсларни тадқиқ этишди, медицина экспериментларини давом эттиришди. А. Бин станцияга туташтирилган «Аполлон» кемаси ичидаги системаларни уч соат мобайнида текшириб чиқди. Экипаж командирининг учиш раҳбарига маълум қилишича, бу текширув «Аполлон» кемасидаги тўртта ёрдамчи мотор блокларидан учиш бошланишидаёқ ишдан чиққан иккитасидан ташқари барча машина-ускуналар ишга шай эканлигини кўрсатган. Аммо кема фақат иккита яроқли блоклардан фойдаланган чоғда ҳам Ерга қайтиб келавериши мумкин.

Космонавтлар «Скайлэб»га чиққанликларига саккиз ҳафта тўлганлиги муносабати билан баъзи якунлар чиқарилмоқда. Жумладан, қуёшни кузатиш умумий давомати 270 соатга етди. Қуёшдаги кучли чақнаш уни кузатиш чоғида қайт этилган энг қизиқарли ҳодиса бўлди.

Космонавтлар ўзларини яхши ҳис этишяпти ва ҳамон ишчан ҳолатда туришибди.

ГДР ҳукуматининг қарори

БЕРЛИН. ГДР ҳукумати Чили билан дипломатия муносабатларини узганлигини маълум қилди. АПН агентлигининг бу ерда эълон қилинган хабарида айтилишича, ГДР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Георг Штиби Чилининг ГДРдаги элчисини қабул қилиб, унга ГДР ҳукуматининг баёнотини топширган. Баёнотда ГДР ҳукумати Чили билан дипломатия муносабатларини узишга қарор берганлиги айтилади.

Чехословакиядаги Млада—Болеслав шаҳрининг автомобилсозлари «Шкода» тамғали миллиончи — юбилей енгил автомобилини конвейердан туширдилар. (Суратда).

Бу машиналарни 60 мамлакат сотиб олаётгани, айниқса социалистик мамлакатларга кенг экспорт қилинаётгани млада-болеславлик автомобилсозлар ишлаб чиқарган маҳсулотларнинг аъло сифатли эканлигидан гувоҳлик бериб турибди.

ЧТК—ТАСС фотоси.

СССРга ўқишга

МОГАДИШО. Сомали йигит-қизларининг катта бир группаси Совет Иттифоқида ўқиш учун жўнаб кетди. Улар совет ўқув юртларида ўқишни тамомлаганларидан кейин врач, инженер, филолог, педагог бўлиб ишлаш учун диплом оладилар. Улар СССРга жўнаб кетиш олдидан Сомали Олий Революцион Кенгашининг президенти Муҳаммад Сиад Барре Сомали ёшларининг бир группасини қабул қилиб, уларнинг ўқишларига катта муваффақиятлар тилади.

(ТАСС).

ФИТНА ФОШ ЭТИЛГАНДАН КЕЙИН

ҚОБУЛ. 23 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда давлат бошлиғи Муҳаммад Довуд раислигида Афғонистон Республикаси Марказий Комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Қобул радиосининг хабар беришича, яқинда ҳукуматга қарши фитна уюштиришда қатнашганликлари учун қамоққа олинган Афғонистон собиқ ҳукуматининг собиқ аъзолари ва қуролли кучлар раҳбарларини ҳарбий трибунал судига беришга қарор қилинди.

Мамлакатнинг барча районларидан олинаётган хабарлар афғон халқи республика режимини ағдариб ташлаш мақсадида фитна тайёрлаган реакцион гуруҳни қораламоқда, деб хабар беради Бахтар агентлиги.

Кипрнинг дўстлари ва душманлари

Греция маъмурларининг генерал Гривасни Кипр ҳукуматига қарши душманлик ҳаракатини тўхтатиш ва у ташкил этган яширин «ЭОКА-Б» террорчилик ташкилотини тарқатиб юборишга чақириб мурожаат қилганидан буён орадан бир неча ҳафта ўтди. Афинада онгли равишда ана шундай қадам қўйилди. Чунки, Кипрдаги реакция ўз ҳаракатларини «Греция манфаатлари» билан тенглаштирди ва ўзи бошлаган террорни «Энозиса» (Кипрни Грецияга қўшиш) шиори билан оқлади. Бу шиор амалга ошган тақдирда Кипр ўз мустақиллигини автоматик равишда йўқотган бўларди. Гривас ва унинг тарафдорларининг ҳақиқатни бундай очиқ айтиши ҳозирги Греция ҳукмронларини обрўсизлантирди. Кейинги вақтларда Ғарбий Европа пойтахтларида истеъфодаги грек генералининг иғвогарлик фаолиятига индамай йўл қўйиб бераётганликлари учун уларнинг адресига бўлаётган танқидлар кучайиб кетди. Греция ҳукумати Кипрда вужудга келган вазиятни сиёсий ҳал қилиш зарурлиги ҳақидаги баёнот билан чиқди. «Бу баёнот, — деб кўрсатди Кипр Меҳнаткашлари Прогрессив партиясининг Марказий Комитети (АКЭЛ) халқимизнинг президент Макариос бошчилигида қаршилик кўрсатиши ва курашининг натижасидир. Бу кураш ва қаршилик кўрсатиш фитначиларнинг суиқасд ва тўнтариш қилишни кўзда тутиб ишлаб чиққан планларини барбод этди».

Гривасининг қўпорувчилик ҳаракатларининг қораланиши Кипрдаги барча демократик доиралар томонидан ижобий кутиб олинди. Бироқ, Гривас аллақачондан буён оролни «ўзлаштириб» НАТО базасига айлантириш учун ҳаракат қилаётган Атлантик «қузғинлари»нинг қўллаб-қувватлаётганини ҳис қилиб Архиепскоп Макариосдан республика президентлиги постидан кетишни, янги давлат бошлиғи сайланишини, полиция ва маъмурий аппаратга ҳукуматга қарши ҳаракат қилиб обрўсизланган ўз тарафдорининг қўйилишини яна талаб қилди.

Кипр ватанпарварлари Гривасининг бу даъволарини қаттиқ норозилик билан қаршиладилар. Бутун оролда қонуний ҳукумат сиёсатини қўллаб-қувватлаш кампанияси кенгайиб боряпти. Кўп кишилик митингларнинг қатнашчилари маъмурларнинг гривасчи «ЭОКА-Б». ташкилоти аъзоларининг террорчилик ҳаракатларини тугатишга қаратилган чораларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Гривас қуролли мутгаҳамларининг НАТО урушқоқлари билан мустаҳкам алоқада эканлиги ҳужжатлар билан исботланди ва кейинги вақтларда хавфсизлик органлари томонидан қамалган фитначиларнинг ўзи томонидан тасдиқланди. Рад қилиб бўлмайдиган далиллар: фитначилардан мусодара қилиб олинган ҳужжатлар, хатлар, қуроллар Кипрни агрессия майдонига, Шарқий Ўртаер денгизидаги хавфли кескинлик манбаига айлантиришни ҳали ҳам хаёл қилаётган атлантчиларнинг яширин ниятлари нимадан иборат эканлигидан гувоҳлик бериб турибди.

Шу кунларда кипрликлар ўз фикрларини бошқа давлатларнинг суверенитетини ҳурмат қилиш, уларнинг ички ишларига аралашмаслик принциплари учун курашаётган Совет Иттифоқининг тинчлик сиёсатига қаратмоқдалар. СССР ҳукумати Кипр масаласини ҳал қилиши кипрликларнинг — грек ва туркларнинг ўз иши, ташқаридан бўладиган ҳар қандай аралашув оқибат натижада аҳволни бу оролнинг ўзидагина эмас, балки унга туташган бошқа районларда ҳам кескинлаштириб юбориши мумкин, деб бир неча марта айтди.

Яқинда президент Макариос нутқ сўзлаб: «танглик пайтида ва Кипрга ҳарбий интервенция таҳдид солиб турган вақтда «ният қилиб қўйилган аралашув»га қатъий қарши чиққанлиги учун СССРга миннатдорчилик изҳор этди. «Кипрликлар Совет Иттифоқининг позициясини қадрлайдилар, —деб кўрсатилади шу муносабат билан «Филэлефтерос» газетасида. — Ахир СССР Кипр Республикасининг мустақиллиги, суверенлиги ва территориал бутунлигини қўллаб-қувватлаб, оролдан ҳамма чет эл қўшинларининг олиб чиқиб кетилишини ёқлаб чиқмоқда».

Президент Макариос ҳукуматининг империализмга, янги мустамлакачиликка қарши, суверенитет ва мустақилликни, мустаҳкамлашга қаратилган бетарафлик сиёсати Шарқий Ўртаер денгизида ҳарбий жазавани авж олдираётган халқаро реакцияни ғазаблантирмоқда. Тинчлик душманлари Европада кескинликнинг бундан кейин юмшатилиши ва хавфсизликнинг мустаҳкамланиши ўзларининг Кипр Республикасига қарши қилаётган найрангларига чек қўйиши ҳамда ўнг кучларнинг бу мамлакатнинг ўзида ҳаракат қилиш базасидан маҳрум қилиб қўйиши мумкин, — деб қўрқадилар. — Мен шу планда, —деб қайд қилди яқинда президент Макарнос, — биз Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни камайтиришга ва турли социал тузумдаги мамлакатлар ўртасида тинч яшашни мустаҳкамлашга қаратилган ташаббусини катта қониқиш билан кузатиб бордик, деб айтмоқчиман».

Ҳозир Кипрдаги вазият президент Макариос ҳукумати фойдасига ўзгармоқда. Бироқ унинг душманлари ҳали қўлларидан қуролларини қўйганларича йўқ. Гривас «курашни охиригача давом эттириш» билан таҳдид қиляпти. Лекин ватанпарварлар ўз ватанларининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини сақлаб қолишга қатъий аҳд қилганлар. Жаҳон прогрессив жамоатчилиги планетанинг барча тинчликсевар кучлари уларни қўллаб-қувватламоқда.

Л. МИЛОВАНОВ. АПН.

Чили ватанпарварларини ҳимоя қилиб

Жаҳон жамоатчилиги ҳарбий хунтанинг Чили демократик кучларига қарши террорини тўхтатишни қаттиқ талаб қилмоқда ва Чили меҳнаткашларининг реакцияга қарши олиб бораётган курашига бирдамлик изҳор этмоқда.

БУДАПЕШТ. Жаҳон демократик ёшлар делегациясининг ташаббуси билан бу ерда фавқулодда халқаро ёшлар конференцияси очилди. Конференция қатнашчилари Чилида ҳарбий тўнтариш натижасида вужудга келган аҳволни ва демократик ёшларнинг бундан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қиладилар.

ПХЕНЬЯН. Корея Халқ Демократик Республикасининг вице-президенти Кан Риан Ук айтдики, Чилидаги контрреволюцион ҳарбий тўнтариш шу мамлакатда амалга оширилаётган социал иқтисодий ўзгаришларни тўхтатиш ва Чилини ўнгга буриб юбориш мақсадида қилинди. Бу ҳарбий тўнтариш Латин Америкаси халқларига ҳамда демократия ва социал тараққиёт учун курашаётган бутун дунёнинг тараққийпарвар халқларига қилинган дағдағадир.

ГАВАНА. Куба Революцион ҳукуматининг Чилидаги давлат тўнтариши муносабати билан Куба халқи номидан эълон қилган баёнотида 11 сентябрда конституцион ҳукуматни ағдариб ташлаган қуролли кучларнинг Чилида қилаётган террорини қаҳр-ғазаб билан қоралади.

ОСЛО. Мамлакатдаги энг катта ўнта касаба союзларининг ташаббуси билан Норвегия пойтахтида Чилидаги ҳарбий тўнтаришга қарши оммавий норозилик митинги ўтказилди.

БОНН. Социал Демократик партия президиуми Чилининг конституцион ҳукуматига қарши қилинган ҳарбий исённи қоралади ва террор қурбонларига бирдамлик изҳор этди.

ВЕНА. Коммунистлар, социалистлар, католиклар, олимлар ва студент ёшлардан иборат бир неча минг намойишчи ҳарбий хунтанинг террорига қарши норозилик билдирилган транспарантларни ва шиорларни кўтариб шаҳар кўчаларидан ўтдилар.

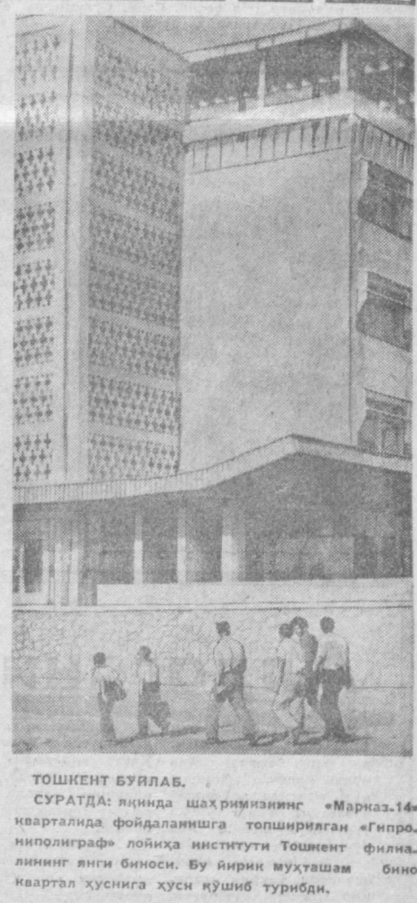

ТОШКЕНТ БЎЙЛАБ.

СУРАТДА: яқинда шаҳримизнинг «Марказ-14» кварталида фойдаланишга топширилган «Гипрониполиграф» лойиҳа институти Тошкент филиалининг янги биноси. Бу йирик муҳташам бино квартал ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

М. Нуриддинов фотоси.

ХАНДАЛАР

Бир шоирдан:

— Нима учун қишда баҳор, васфида шеърлар ёзасиз?— деб сўраб қолишди.

— Чунки нашр қилингунча баҳор бўлади-да, деб жавоб берди у.

* * *

Бир хотин эрини уришиб:

— Маст,-аласт бўлиб, ресторандан чиқиб келаётганингизни бошлиғингиз кўрипти,— деди.

— Нима, мен у ерда ётиб қолишим керакмиди?— жавоб қилди эр.

Тожик тилидан Н. Мирзаев таржимаси.

* * *

Полиция. —шофердан: Қўл кўтарганимда нима учун машинангни тўхтатмадинг?

Шофер:— Мен билан саломлашаяпсиз деб ўйлабман.

* * *

— Отам сузиш бўйича рекорд қўйди. Уч кун тўхтовсиз сузиб, мана ҳозиргина уйга қайтиб турибди.

Э-э, отанг менинг отам олдида ип эша олмас экан. У бундан 4 йил муқаддам сузишга чиқиб кетганича, шу вақтгача қайтиб келмаяпти.

* * *

— Дўстим, нима учун сен ҳам доим чўмилаётган вақтингда ашула айтасан?

— Ваннамизнинг эшигида илгак йўқ-да!

Ҳиндчадан Ж. НИЗОМОВ ва Р. ҚОСИМОВлар таржимаси.

Янги истеъмол буюмлари

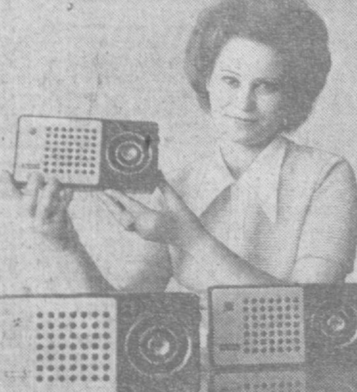

«СЕЛГА-404»

ЛАТВИЯ ССР. «Радиотехника» ишлаб чиқариш бирлашмасининг А. С. Попов номли Рига радио заводи янги моделдаги «Селга — 404» транзисторли приёмникларни кўплаб ишлаб чиқаришга тайёргарлик кўрмоқда. У ҳозир ишлаб чиқарилаётган аппаратларга нисбатан бир ярим баравар кучли, бундан ташқари акустикаси ва таъминот системаси яхшиланган. Янги приёмник илгариги «Селга —402»га нисбатан бир комплект батареядан уч баравар кўпроқ ишлайди.

СУРАТДА: транзистор цехининг монтажчиси Валентина Талда янги приёмникни намойиш қиляпти.

В. Филатов фотоси, **[ТАСС].**

КИНОҲАВАСКОРЛАРИ КОНКУРСИ

«Зарбдор меҳнатимиз Ватаним, сенга» шиори остида фильм ҳаваскорларининг республика конкурси бошланди. Социалистик мусобақа илғорларининг иш усуллари ва методларини, меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини ва пишиқлигини яхшилаш, иш вақтини ва моддий ресурсларни тежаш. Ишлаб чиқаришни рационализация қилиш тажрибасини акс эттирувчи фильмларга айниқса катта эътибор берилади.

(ЎзТАГ).

ҚОРА ДЕНГИЗ СОҲИЛЛАРИДАН

Тошкентдаги «Миконд» заводининг юзлаб ишчилари ўз отпускаларини ва дам олиш кунларини касаба союз комитети уюштирадиган узоқ саёҳатларда, жонажон ўлка бўйлаб походларда ўтказадилар. Завод мотоциклчиларидан бир группаси Қора денгиз соҳилларига қилган сафаридан қайтиб келишди. Улар бир неча минг километр йўл босиб. Сочи, Сухуми ва Севастополь шаҳарларида бўлдилар.

(ЎзТАГ).

⊙ СПОРТ

ҚУРЪА ТАШЛАНДИ

Куни-кеча Москвада СССР Марказий шахмат клубида Халқаро шахмат федерациясининг бюро аъзоси П. Смит (Голландия) шахмат бўйича жаҳон чемпиони унвонига даъвогарлик қилаётган шахматчиларнинг чорак финал жуфтларини аниқлаш учун қуръа ташлади. Залда ана шу унвонга даъвогарлик қилаётган совет шахматчилари, шунингдек АҚШ, Венгрия ва бразилиялик даъвогарларнинг вакиллари ҳозир бўлишди.

Қуръа ташлаш икки босқичда ўтказилди. Даставвал биринчи тўртликни аниқлаш лозим эди. Жаҳон биринчилиги ҳақидаги низомга мувофиқ даъвогарлар рўйхатидаги биринчи ва иккинчи номерларни собиқ жаҳон чемпионлари Б. Спаский ва Т.Петросян эгаллаб туришибди. Қолган икки номер Ленинград ва Бразилиянинг Петрополис шаҳрида бўлиб ўтган зоналараро турнир ғолибларига берилиши керак эди. Қуръа ташланганда учинчи ўрин Э. Мекинг (Бразилия)га насиб этди. Маълумки, Ленинградда финишга икки совет гроссмейстери — А. Карпов ва В. Корчной тенг очко билан баравар етиб келишган эди. Рўйхатдаги уларнинг ўрнини ҳам қуръа аниқлади. А. Карпов биринчи тўртликка кирди.

Навбат ниҳоят чорак финал жуфтларини аниқлашга келди. Столга Спасский яқинлашади. У 2-тўртликдаги даъвогарларнинг номи ёзилган қутидаги тўрт конвертнинг ичидан Р. Бирн (АҚШ) фамилияси ёзилган конвертни танлайди. Демак, 1974 йил январида жаҳоннинг собиқ чемпиони шу шахматчи билан биринчи учрашувни ўтказади. Петросян Портиш (Венгрия) фамилияси ёзилган конвертни тортиб олди. Мекингга В. Корчной билан, Карповга Полугаевский билан ўйнаш насиб этди.

Совет шахмат мухлислари январь ойида бўладиган учрашувларни сабрсизлик билан кутишяпти. Улар 1975 йилда жаҳон чемпиони Р. Фишер билан, албатта, бизнинг мамлакатимиз вакили ўйнайди, деб умид қилишади.

Низом бўйича дастлабки уч учрашув бетараф мамлакатларда ўйналиши ва фақат бир матч — Карпов—Полугаевский матчи мамлакатимизда ўтказилиши керак.

ҚИСҚА САТРЛАРДА

★ Шу кунларда пойтахтимизнинг стадионларида ва спорт базаларида мактаб ўқувчиларининг спартакиадаси бўйича қизғин мусобақалар ўтмоқда. «Старт» стадионида штанга ва эркин кураш бўйича мусобақалар тугади. Тошкент областининг вакили Л. Ким эркин кураш мусобақаларида иккинчи ўринни эгаллади. 13 вазн тоифаси бўйича ўтказилган бу мусобақаларда команда ҳисобида Тошкент шаҳрининг ёш спортчилари биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи ўринни андижонликлар ва учинчи ўринни фарғоналиклар олишди.

★ Совет — Араб дўстлиги ҳафталиги программаси бўйича Тошкентда баскетбол бўйича халқаро учрашув бўлиб ўтди. Республикамиз терма командаси «Ёшлик» спорт аренасида Сурия спортчиларини қабул қилишди. Қизиқарли ўтган бу учрашувда ўзбек спортчиларининг қўли баланд келди — 100:82.

Серқуёш республикамизда СССР ва Сурия ёшларининг II дўстлик ҳафталиги тугади. 60 дан зиёд чет эллик ёшлар бир ҳафта давомида пойтахт ҳамда Бухоро ва Самарқанд шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари, совет ёшларининг ўқиши, меҳнати ва дам олиши билан танишдилар.

СУРАТДА: Дамашқ университетининг студентларидан Батули Цедабед ва Дилал Цаман Тошкент давлат университети студентлари билан.

Ҳ. Шодиев фотоси.

● СУД ЗАЛИДАН

Алдагани анқов яхши

Кунлардан бир кун 10-шаҳар шифохонасида ғалати бемор пайдо бўлиб қолди. Ҳамиша қўли кўксида, лабларида табассум. Фақат ўйнаб турувчи кўзлари... Ҳар тукисда бир айб, деганлар. Энг муҳими одамохунлиги. Ширин гапириб эритиб юборади. Ҳар гапида «акажон» ёки «тоғажон» деб тургандан кейин беихтиёр бу узоқ қариндошим бўлса керак, деб ўйлаб қоласиз.

Ана шу «юмшоқ супурги» фалакнинг гардиши билан Ҳабибулла Ғуломов ва Ҳабибулла Каримов деган беморлар ётган хонага тушиб қолди. Етти ёт бегоналар ҳам шунақа пайтда қалин бўлиб кетишади. Муҳаммаджон ҳам улар билан тез орада қил ўтмас оғайни бўлиб қолди.

Бир куни Ғуломов телевизордан гап чиққанда ўз дардини айтди:

— Шу, тракторга ўхшаб ишлайдиган чидамли телевизор олмоқчиман... Қайси маркаси яхшийкин-а?

Бойдан бери олма еб ўтирган Муҳаммаджон орага суқилди:

— Бунақаси фақат бизда бўлади.

Икки бемор ажабланиб унга тикилишди. Бу одамда бир гап бор. Келган заҳотиёқ сезишувдия. Кўпни кўргандa, муомаласи, дилингдагини топиб гапириши.. Ҳатто «Хизрман» деса ишонгинг келади. Олма ейишини қаранг. Қандайдир назокат билан ейди-я.

— Унақа бўлса, бизга... — Ғуломов ҳурмат юзасидан сал қўзғолиб қўйди.

Муҳаммаджон негадир кулимсиради. Уйноқи кўзларида алланима йилтираб кетди.

— Урта Осиё темир йўл бошқармаси омборида бунақа нарсалар сероб. Хизматим ҳам ўша ерда. Бошқарма бошлиғининг хўжалик ишлари бўйича ўринбосариман. Майли, сиз учун бир хизмат қилай. Айтгандай, қаерда турасиз?

Ғуломов уй адресини айтди. Каримов ҳам бир нималик бўлиб қолгиси келди.

— Энди, ака, озмикўпми қадрдон бўлиб қолдик. Бизнинг ҳам жиндай илтимосимиз бор.

Муҳаммаджон уларни ишонтирди. Шифохонадан чиқишгач, қуюқ хайрлашиб, хабарлашиб туришга аҳд қилишди.

Орадан кўп ўтмай, Муҳаммаджон Ғуломовнинг уйини топиб борди. Эгнида темир йўл хизматчиларининг формаси. Савлатли бўлиб кетибди.

— Қани, юринг, — деди у, — айтганингизни топиб қўйдим.

— Раҳмат, ака, — Ғуломов хурсанд бўлиб кетди, олдин чой-пой.

— Йўқ, ишим зарур. Хизматчилик... — кўнмади Муҳаммаджон.

Улар темир йўл бошқармаси биноси олдига келишди.

— Сиз шу ерда туринг. Мен дарров чиқаман, — у Ғуломовдан 250 сўм пулни олиб бино ичига кириб кетди. Шу кирганча қайтиб чиқмади. Улкан бино уни гўё «ютиб» юборди.

Ғуломовни «тинчитган» Муҳаммаджон энди Каримовнинг ишхонасига кириб борди. Уни эрталаб соат 9 да темир йўлчилар маданият саройи ёнига олиб келди. Ундан 550 сўм олиб бухгалтерияда қандайдир ҳужжатларни расмийлаштирган бўлди.

— Энди, машина чақирай? — деди у. — Тахталарни дарров уйингизга элтиб беришади.

Муҳаммаджон бу гал яхши яшира олмади. Қўлга тушди...

Ленин район халқ судида унинг юзидаги ниқоб олинди. Ажабо, аввалги Муҳаммаджон қани! Қора курсида жунжикиб, аянчли ҳолатда ўтирган бу одам афсуски, ўша Муҳаммаджоннинг ўзи эди. Каримов билан Ғуломов хизр, деб қўл берганлари шайтон-одам эканлигини билишди. Билишди-ю, ўз лақмаликларидан уялиб, ерга кириб кетгудек бўлишди.

Муҳаммаджон Мусажонов эгрилиги, товламачилиги учун бир марта 17 йил, икки марта бир йилдан озодликдан маҳрум қилинган эди. Қамоқдан чиқиб, яна эгрилик кўчаларида тентираб кетди. Лақма одамларни сувга олиб бориб суғормай олиб келишнинг ҳадисини олган эмасми, Каримов билан Ғуломовни ҳам бир зумда тузоққа илинтирди. Умри бино бўлиб бирор ерда ишламаган бўлса-да, ўзини Урта Осиё темир йўл бошқармаси бошлиғининг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари деб эълон қилди.

Уртоқ Э. Юсупов раислигида ўтган Ленин район халқ суди товламачи М. Мусажоновни тўрт йилга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм чиқарди.

Э. ҚОСИМОВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27|IX да **Аяжонларим,** 28|IX да **Табассум ўғрилари.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28|IX да **Хотинимнинг эри.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ УРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ (кеч соат 7 яримда).

КИНО

27 СЕНТЯБРДА ҚИШКИ БИНОДА

Рам ва Шам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Робинзон Крузо ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «ЎЗБЕКИСТОН», «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

Тартиб учун қилинган жиноят — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Монолог — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (20.00).

Угай она — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Номаълум аёл — «ДРУЖБА» (кечқурун).

Қора бўри — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Пойгачилар — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — «ЧАЙКА» (17.00, 20.00).

28 СЕНТЯБРДА ҚИШКИ БИНОДА

Рам ва Шам (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Робинзон Крузо ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «СПУТНИК» (11.00, 13.00, 18.00, 21.00), «МОСКВА» (10.00, 14.00, 18.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 14.00, 16.00, 21.45).

Тартиб учун қилинган жиноят — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА», (жуфт соатларда). «СПУТНИК», (12.00, 17.00, 19.00).

Монолог — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 20.00), «ВОСТОК» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (12.00, 16.20, 21.45).

Угай она — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Номаълум аёл — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Тасодифий адрес — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Пойгачилар — «КЎКЧА» (тоқ соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — «ЧАЙКА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Кашмирдаги севги — «СПУТНИК» (14.00, 15.00, 20.00).

Тошкент экскаватор заводи қошидаги

ТОШКЕНТ ШАҲАР 86-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1973—1974 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

Металл бўйича токарь. Ўқиш муддати — 1-2 йил. 14-15 ёшдагилар қабул қилинади. **Йиғувчи-слесарь.** Ўқиш муддати — 1 йил. 15 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

Электр пайвандчилар ва электр кўприкли кран машинисти. Ўқиш муддати — 1 йил. 17 ва ундан катта ёшдагилар қабул қилинади.

6—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртига қабул қилинганлар бепул ётоқхона, 3 маҳал иссиқ овқат ва кийимбош билан таъминланадилар.

Ўқиш даври иш стажига қўшилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, таржимаи ҳол, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома ёки аттестат, турар-жойдан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), характеристика.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-52, Огородная кўчаси, 15-уй, (4, 5 троллейбуслар ва 21-автобуснинг «Экскаватор заводи» бекати).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА

27 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

ФЕДЕРИКО ГОРСИА ЛОРКА асари — **ИКРОМ АКБАРОВ** музикаси.

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

„ҚОНЛИ ТЎЙ"

3 ПАРДА, 7 КУРИНИШЛИ ФОЖИА.

Ҳусан Рўзиматов, Ездон Худойқулов ва Абдулла Орипов таржимаси.

Постановкачи режиссёр — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист — А. РАҲИМОВ.

Дирижёрлар — Узбекистон ССРда хизамт кўрсатган артист Н. ХАЛИЛОВ ва Э. ТОШМАТОВ.

Рассом — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Г. А. ВИЗЕЛЬ.

Балетмейстер — О. НАЗРУЛЛАЕВ.

Хормейстер — К. САЪДУЛЛАЕВ.

Концертмейстер — А. Б. МАЛИНА.

Режиссёр ассистенти — Р. МУҲИДДИНОВА.

ҲУРМАТЛИ ХАРИДОРЛАР!

„ТАШОБУВЬТОРГ" МАГАЗИНЛАРИ САВДОСИДА

ҚУЛАЙ, ЗАМОНАВИЙ, ЧИРОЙЛИ РАНГДАГИ ВАТАНИМИЗДА ВА ЧЕТ ЭЛДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН РЕЗИНА ПОЙАФЗАЛЛАРИНИНГ ҲАММА РАЗМЕРЛАРИ

МАВЖУД

«ТАШОБУВЬТОРГ».

Узбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат Комитети

ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН

124-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1973—1974 йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Узбек-инглиз, рус-инглиз тилларини эгаллаган кенг профилдаги стенографистка-машинисткалар; иш юритиш ва архив ишлари таълими билан биргаликда кенг профилдаги секретарь-машинисткалар.

Тошкент шаҳрида яшовчи ўрта маълумотли ёши 17 ва ундан катта бўлганлар қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари: рус группаларида — рус тили (диктант); **ўзбек группаларида — ўзбек тили** (диктант).

Уқувчилар 30 сўм ҳажмида стипендия билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР МИНИСТРЛИКЛАР ИДОРАЛАР, ПАРТИЯ, ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ ВА ИЛМИЙ МУАССАСАЛАРГА ИШГА ЮБОРИЛАДИЛАР.

Уқиш муддати: — стенографистка-машинисткалар учун —2 йил; секретарь-машинисткалар учун — 1 йил.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, маълумоти тўғрисидаги аттестат (асли), справкалар: ота-оналарининг иш жойидан, турар жойдан; соғлиғи тўғрисида; мактабдан характеристика, паспорт ва 4 дона (3х4 см) фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ҳужжатлар қабул қилинмоқда.

Мурожаат учун адрес, Тошкент шаҳар, Малогоспитальная кўчаси, 18-уй (3, 9, 22 55. автобуслар, 1, 5, 2, 8, 9, 24 трамвайларнинг «Госпитал бозори» бекати).

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ, СПОРТ ЖАМИЯТЛАРИ, ТУРИЗМ ВА СПОРТ ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

„ТОШКЕНТ" „СПОРТ" МОЛЛАРИ ФАБРИКАСИ

ҚУЙИДАГИ СПОРТ МОЛЛАРИНИ

ХАРИД ҚИЛИШНИ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ.

Сув ўтказмайдиган газламадан тикилган 2 ўринли поход палаткаси. Палатка ёмғир суви оқиб кетиши учун козирёкка, пол ва деразага эга, унинг эшиги (кириш жойи) ичидан шнур билан боғлаб қўйилади. Палатканинг умумий оғирлиги— 5 килограмм.

Альпинистлар ва туристлар учун пишиқ авизент газламасидан тикилган рюкзаклар. Тўртта чўнтакка эга, 30 килограммагача юк сиғади.

Пионерлар рюкзаги, сув ўтказмайдиган газламадан тикилган, нархи арзон, ҳажми ва оғирлиги ўқувчиларга мосланган.

Сув ўтказмайдиган газламадан тикилган капюшон ва чойшабли ухлаш қопи.

Спорт тўплари: волейбол, футбол, сув полоси, қўл тўпи. Республикамизда биринчи марта 32 чарм бўлакларидан икки хил рангли тўпларни машинада тикиб чиқаришни ўзлаштирди.

Бадминтонлар, шахматлар, шашкалар, шахмат ва шашка тахталари: қутичага солинган икки қатламли домино.

Спорт пойафзаллари, гимнастикачи ва самбочилар учун туфли ва ботинкалар.

Мотопойгачилар ва боксёрлар учун қўлқоплар, турли плавкилар ва калта шимлар.

Ғилофли ва ғилофсиз кураш ва гимнастика матлари.

ФАБРИКАМИЗ МАҲСУЛОТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, Фарҳод проезди, Чегара переулоги, 57-уй, Телефонлар 44-11-85, 44-11-97.

ТЕЛЕВИЗОР

27 СЕНТЯБРЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.30 «Старшеклассник» программаси. 19.00 «Ахборот» информацион программаси. 19.15 Ўн минут музика. **Москва кўрсатади.** 19.25 Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш ўйинлари. ГДР— Румыния. Иккинчи тайм. Лейпцигдан олиб кўрсатилади. **Тошкент кўрсатади.** 20.10 «Ахборот» информацион программаси (ўзбек тилида). 20.30 Дўстлик экрани. Қозоғистон, Қирғизистон ва Узбекистон телевидение студияларининг биргаликда тайёрланган кўрсатуви. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 Пахтакорлар учун кўрсатув ва концерт (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.25 «45-йилнинг қиши ва баҳори». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 3-серияси. **Тошкент кўрсатади. Рус тилида:** 19.25 «Стандарт ва сифат». 19.55 Реклама ва эълонлар. **Москва кўрсатади.** 20.10 «Радиодиверсантлар». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 21.00 Ўтмиш киноленталари. «Гюлли», «Иккинчи хотин». Бадиий фильмлар. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ўтюрак ёшлар» (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Созандалар музика ҳақида. 23.30 «Объектив». Фотоҳаваскорлар учун кўрсатув. 24.00 Кўрсатувлар программаси. 00.05 Москва кўрсатувларининг охири.

Учинчи программа. 19.15 дан Тошкент кўрсатади.

28 СЕНТЯБРЬ

ЖУМА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.30 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 18.35 Музикали кўрсатув. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 19.30 «Социализм дунёси». **Тошкент кўрсатади.** 20.00 Ота-оналар университети (рус тилида). **Узбек тилида:** 20.30 Ўн минут музика. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 «Олтин водий» программаси. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Бўстон» телевизион журнали (ўзбек тилида).

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 12.30 Кўрсатувлар программаси. 12.35 Янгиликлар. 12.45 Болалар учун. «Дўстларга туҳфалар». 13.15 «Уч ўртоқ». Бадиий фильм. 14.30 «Шахмат мактаби». 15.00 «Хакассия билан учрашув». Абакан телевидение студиясининг программаси. 15.50 Ҳуқуқ ҳақида суҳбат. «Аҳлоқ ва қонун». 16.20 «Олам бўйлаб биринчи саёҳат». Географиядан ўқув кўрсатуви. 16.50 Кўрсатувлар программаси. 16.55 Янгиликлар. 17.05 Фан—қишлоқ хўжалигига. 17.35 Ўқувчилар учун. «Олтин дарвоза». Музикали программа. Братиславадан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 18.20 «45-йилнинг қиши ва баҳори». Кўп серияли телевизион ҳужжатли фильмнинг 4-серияси. **Тошкент кўрсатади.** 19.30 Тошкент — Олмаота мусобақаси (рус тилида). **Москва кўрсатади.** 20.00 Баскетбол бўйича Европа чемпионати. СССР—Польша, Испаниядан олиб кўрсатилади (ёзиб олинган). 20.40 Л. Толстой, «Болалик, ўсмирлик, ёшлик». Телевизион спектакль премьераси. 1-қисм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 «Физкультура ва спорт» телевизион журнали (ўзбек тилида). **Москва кўрсатади.** 22.30 Рангли телевидение. «Артлото». 24.00 Кўрсатувлар программаси. 00.05 Москва кўрсатувларининг охири.

Учинчи программа. 19.00 дан Тошкент кўрсатади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А. С. Пушкин номидаги Тил ва адабиёт институтининг коллективи институтнинг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати Ҳ. Қурбоновага отаси

Умрзоқ ҚУРБОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар Октябрь район халқ маорифи бўлими, район маориф ходимларининг касаба союз комитети 45-мактаб ўқитувчиси Қ. Садриддиновга отаси

Садриддин НИЗОМХОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ. 27 СЕНТЯБРЬ, 1973 й.

ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ГОРКОМА КП УЗБЕКИСТАНА И ТАШГОРСОВЕТА

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, ДЗЕРЖИНСКИЙ КЎЧАСИ, 15-УЙ,

ИНДЕКС 64579. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р—00847. Нашр В—2290.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор—33.02-49 дан 33.02-58 гача, Эълонлар бўлими—33.81-42.